

ШЫН

СОВЕТ ЗВИЛЕЛИНИҢ КОММУНИСТИК ПАРТИЯЗЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЯ КОМИТЕТТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЯ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

1956
ЯНВАРЬ
7
СУББОТА
№ 5 (3458)
Өртөө 20 коп.

Совет Социалистик Республикаларының Эвилелиниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы эш Н. А. БУЛГАНИНГА
Совет Социалистик Республикаларының Эвилелиниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы эш Н. А. БУЛГАНИНГА

Совет Социалистик Республикаларының Эвилелиниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы эш Н. А. БУЛГАНИНГА
Совет Социалистик Республикаларының Эвилелиниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы эш Н. А. БУЛГАНИНГА

Совет Социалистик Республикаларының Эвилелиниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы эш Н. А. БУЛГАНИНГА
Совет Социалистик Республикаларының Эвилелиниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы эш Н. А. БУЛГАНИНГА

Колхозтарның отчёттуг болгаш отчёт-сонгулдалыг хуралдарын бедик деңгелге эрттирер

Эрткен 1955 чыл бистиң областың колхозтарын амыдыралына демдегледиги чык болган. Бистиң бүгү колхозчуларымыс машина-трактор станцияларының механикаторлары-биле чыгыс эл-сеткилдиг, сырый кады ажылдакчыга чорудуп, социалистик көдөө ажыл-агыйны улам ыңай өткүлдүгү дугайында СЭКП ТК-ның Планнарның төгүлүг шийтирилери үстүптешпеш, тараа, сүт, эт, дүк бүдүрүш көвүдир талазы-биле азын чедиштинерин болган. Көдөө ажыл-агый продукцияларын дужаазынын болгаш сабын азыншыкынын күрүне планы хууна бетинде күөсеткен.

Көдөө ажыл-агый артелдери мыйыстыг бода мадың баш санын өстүрериңиз планын 103,4 хуу, оод иштиңде саар инектериниң—103,5 хуу, шээр мадыңы—100,3 хуу, хаванынын—155,6 хуу күөсеткен. 1954 чыл-биле деңгелге 1955 чылда сүтүн ишти саалдазын 60,3 хуу, саар инек бүрүзүңден сүт саалдазын ортума-биле 170,8 килограмм көвүдөө. Области 31 колхозтар эрткен ажыл-агый чынында инек бүрүзүңден сүт саалдазынын оонадазын азын күөсеткен.

Бин-Хем, Каа-Хем, Танды районнарың колхозтарының болгаш колхозчуларының акша орулазынын өсүдөзи дык көвүдөө. 1954 чылда Бин-Хемге 2 миллионер колхоз турган, а 1955 чылда 5 миллионер колхоз бар апарган. «Кызыл тараачын» колхозтуң акша орулазын 2 миллион 200 муң рубль четкен, ол колхоз күрүнеге дык хей тарааны болгаш мал ажылының продукцияларын дужаазынын болгаш сабын азыншыкынын күрүне планы хууна бетинде күөсеткен.

Эрткен көдөө ажыл-агый чынында чедиштинерин чедиштинерин көвүдөө чыныштырыңиз улуг күженишиңизниң өсүдөзи тыялгаларга сорук кириңиз. Бистиң областың колхозтарын улам ыңай өткүлдүгү Коммунистик партия болгаш совет чазак сабын четпесе улуг дузаланын көртүскен, көдөө ажыл-агыйның маданы-техниктиг күчүлүгү сурун тургузу берген. Көдөө ажыл-агыйның бүгү дүңдүрүшү талазы-биле партия болгаш чазактың чыгуу шийтирилери ботандырдышаан, тараа кукуруза, артефель, нога болгаш мал чеми культуларының дүжүтүтүн эрткен чылдынын дык бедидери, иштиңиз малының баш санын өстүрери, продукцияларын бедик колхозтарын кол орулазын.

Көдөө ажыл-агыйның мурунда салынган сонгалардын болбас соругалары амыдыралга ботандырдылар, көдөө ажыл-агый артелиниң Уставын ёсууга колхозтарның отчёттуг болгаш отчёт-сонгулдалыг хуралдарын бедик деңгелге эрттирери онза чыгуула.

Отчёттуг болгаш отчёт-сонгулдалыг хуралдар—колхозтарның болгаш колхозчуларның амыдыралына улуг болушуну болур. Колхозчуларын ишти хуралдарына колхоз бодурулуғынын ажыл-чорудууларының дугайында артель баштаар чериниң даргазынын, ревизия комиссияларының чоруткан ажылынын дугайында оод даргазынын илеткелдерин дыңдаар болгаш чыгуулазын көөр. Отчёттуг болгаш отчёт-сонгулдалыг хуралдар эрткен ажыл-агый чынында чедиштинерин чедиштинерин түнөөшпеш, артель бүдүрүлгөсүн азын-бүрү адыралында үндөш четпестерин илеридер болгаш ону чайлазырын оод тодарай хемчеглерин айтыр.

Колхозтарның организац, ажыл-агыйн улам-на быжыгалаарын, бүгү колхозчуларын сурууга амыдыралга бүрүн шийтирилериңиз айтырын дүргөн шийтирилээр.

Суданның Премьер-Министри дээрш мындагылар
Исмаил Аль-Азхариге
ХАРТУМ
Дээрш мындагылар, Суданның хамаарышпас чорун чарлааны-биле холбаштыр болгаш Чазактың сеткилдиг алызындан байыр чедиргенниң хүлөөн алырын Силерден үндөш.

Уластарыңиз бот баш минир улуг принциптин ууртулга бодурга, Суданның национал чегүтүк чүткүлдериңиз хүндүткөвешпеш, Совет Чазак Суданын хамаарышпас болгаш бүрүн эргелиг күрүне кылдыр хүлөөн көргөңиз дугайын байыр-биле медегелеп тур, база Судан-биле дипломаттыг, консуль болгаш саздыг харылазын доктаадырынга болгаш дипломаттыг төдөө черлерин солдурунга беленин илеридер тур.

Совет Социалистик Республикаларының Эвилелиниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы эш Н. А. БУЛГАНИНГА

Цининг—Улан-Батор демир оруунуң туудушкунуң доозулганының база КУР, МАР болгаш ССРЭ аразында демир орук харылазының өткөзүлгөсүн бүдүрүшкөндө Кыдат Улус Республикасының Чазактың болгаш улусунуң өмүндөшүндө Силерге база Силерин дамчыттыр Совет Чазактың болгаш совет улуска изиг байыр чедирин, демир орук туудушкунуңа ак-сеткилдиг дузалачымы дөш Совет Эвилелиниң Чазактың болгаш улусунуң чуреттик ханызындан өөрүп четиргениниң илеридер тур мен.

ССРЭ-ни, МАР-ны болгаш КУР-ну харылааштырыңиз турар ол демир оруктуң туудушкунуң доозканы болгаш бистиң үш чурттарымыстың аразында дорт демир орук харылазын бистиң үш чурттарымыстың аразында экономиктиг болгаш культурулук харылааларыңиз дадалаажок күшчедирин шыдаар, а ол шыканы бистиң чурттарымыстың кылгылар районнарының политиктиг, экономиктиг болгаш культурулук хөгүдөмөсүнө улуг ийинг бээр. Ынчангаш социализм тургузушкунуңда ажылдан турар Кыдат улуска ол орук онза ужур-дузалыг болуп турар.

Чектелип турар аас-кежиктиг коммунистик иштиңизди тургузарыңиз чоронго ам-даа улуг-улуг чедиштинериниз болурун улуг совет улуска күөдөш.

ССРЭ-ниң, МАР-ның болгаш КУР-нуң улустарының аразында азын-дүйма көшгө найырал болгаш кады ажылдакчыга делгереңиз!

Кыдат Улус Республиканың Күрүне Чөвүлелиниң Премьер ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙ.
1955 чылдың декабрь 31.
Пекин.

Улан-Батордан Цинингге чедир демир орук туудушкунуң доозулганының дугайында болгаш ССРЭ, МАР база КУР аразында дорт демир орук харылазының ажыптынганының дугайында

Совет Социалистик Республикаларының Эвилелиниң, Моол Арат Республиканың болгаш Кыдат Улус Республиканың Чазактарының КАДЫ КЫЛГАН МЕДЕГЛЕЛИ

Совет Социалистик Республикаларының Эвилелиниң, Моол Арат Республиканың болгаш Кыдат Улус Республиканың Чазактарының аразында 1952 чылдың сентябрьда чыгуулажышканын болгаш, ол чыгуулажышканын ук чурттарының аразында экономиктиг болгаш культурулук харылааларын улам ыңай хөгүдөрүнө хамаарышпаш. Ол соруга-биле айтылган Чазактар Совет Эвилелиниң, Моол Арат Республиканың болгаш Кыдат Улус Республиканың аразында дорт демир орук харылазын организацлаар дугайында Дугурузаны 1952 чылдың сентябрь 15-те чарганын. Совет Социалистик Республикаларының Эвилелиниң болгаш Моол Арат Республиканың Чазактары боттарының хүлөөлгөсүнө дүштүр Улан-Батордан Даамын-Удэ дамчыттыр Моол Арат Республиканың кызматтарына чедир демир орукту тургусуван, а Кыдат Улус Республиканың Чазак бодуңуң хүлөөлгөсүнө дүштүр Цинингден Эрлян дамчыттыр Кыдат Улус Республиканың кызматтарына чедир демир орукту тургусуван.

Совет Эвилелиниң, Моол Арат Республиканың болгаш Кыдат Улус Республиканың демир оруктарының төдөөлгөсүн 1955 чылдың сентябрьда, октябрьда Улан-Баторга болуп эрткен конференцияда ССРЭ, МАР болгаш КУР аразында дорт демир орук харылазын азыралы-биле холбашкан айтырылганы чыгуулашкан.

1955 чылдың декабрь 31-де Улан-Батор—Пекинниң дорт демир орук харылазының ажыптынганынын ёзуулазы болган база 1956 чылдың январь 3-те Кыдат-моол кызматтары ийи демир оруктарының каттышканынын ёзуулазы болган.

Совет Эвилелиниң, Моол Арат Республиканың болгаш Кыдат Улус Республиканың аразында дорт демир орук харылазын 1956 чылдың январь 1-ден эгелеп ажыптынган.

Комсомол документилерин солору эгелөөн

Улуг аяс дептержигештиң хүрөңдөөр кызыл картында—Владимир Ильич Ленинни чыраан. Оон адаанда: Бүгү-эвилелиңиз Анияттарыңиз Ленинни Коммунистик Эвилели деп тодарай кылдыр бижээң. Бирги арнында Коммунистик партияга, Төрөөн чуртта, улуска шычың бараан болгаш дөрөм комсомолуң шийтирилганы 4 орденер бар. ВЛКСМ ТК-ның бадылааны комсомолуң чаа биледи шап ыңдыг көрүштүгү болуп турар.

Чаа чылдың баштайгы хүнеринде комсомол документилерин солору Москвага эгелөөн. ВЛКСМ райкомнарының башчылары байырлаады-биле шимөөн. Коммунистик тыялгалардын демиселге амыдыралдыг өөрүшкүлүгү болгаш утказын көрүп турар мурунчы совет аныктар—аныяк ажычыннар, азын хаакчылар, студентилер болгаш өрү кластарыңиз өөрүшкүлери райкомнарга чоруп турар.

Райкомнары секретарьлары аныктарыңиз хүрөөңе эргим комсомол билеттерин тыялгылашаан, аныяк оодларга болгаш кымылга изиг байыр чедирин, олар Төрөөн чурттуң чаагай чоруу дөш күш-ажыгы болгаш өөрдөйлөгө чаа-чаа чедиштинериниз болурун күөшүр турар.

Кукурузаның сорт хыналдазы

Көдөө ажыл-агый культуларының сортун хынаар күрүне комиссиязы чуртун 900 ажыг пункттарында чоруткан кукуруза хыналдазынын түнөөлгөсүн кылган. 230 сорттарын, оларның иштиңде чус хире гибридиниң (хайнакташтырган сорттарын) шийтирилген көргөн.

ССРЭ-ның эртем-шиячылдыг мурунчы албан черлери сөөлү чылдарда чаа-чаа бедик продуктулук гибридини тургусуван. Оларның иштиңден эң-не эки дүжүттү 24 гибридиниң колхозтарга болгаш совхозтарга калбаа-биле бүдүрери сүмөлөөн. Олар гектар бүрүзүңден-не 2—6 центнер немелде дүжүтү алырын хандырып турар.

Муруну чүккө харып өстүрери кукурузаның дык хей сорттары болгаш гибридини элөөн сонгу талазы районнарга тарып өстүрериңиз база тарычылдыг болган. Красноярның «Краснодарская-149» деп селекция станциязының гибрид сорту Гизань областа участоктарыңиз бирээзинен 843 центнер кукуруза массасын, оон иштиңде 123 центнер кукуруза баштарынын алырын хандырган. Алтай крайның Май-инскиде сорт участогуна кончук чаагай дүжүттү өстүрөш, гектардан-на 285,9 центнер бышыаан чөмшүгү кукуруза баштарынын алган. Кукурузаның сытыры-биле кады гектардан-на иштиң чылдамы 930 центнер ажык болган.

Чурттуң аңгы-аңгы зоналарында, оон иштиңде төп болгаш чөөн талазы районнарга тарып өстүрер чаа-чаа гибридини совет селекционерлер тургусуваннар. Чокта чаа тургускан гибридиниң бирээзи «Буковский-2» деп сорт дүргөн быжычылды-биле ыгылган турар. Ону Белоруссияга, Пенза болгаш Воронеж областарга массалык-биле тарып өстүрери сүмөлөөн.

Чокку 2—3 чылдар иштиңде гибридиниң үрөшүнө-биле кукурузаның калбак тарылазынче шийтири боттанган турар. Ол чорук чык иштиңде чус-чус миллион пуд немелде тарааны алыр арганы колхозтарга бээр.

Көдөө ажыл-агыйга чаа машиналар

ССРЭ-ниң Көдөө ажыл-агый министрест-вонуңуң көдөө ажыл-агыйн механизациялаарының болгаш электржигериниң кол эргелелиниң начальнигиниң орадакчымы эш А. Ф. Барсуков СЭТА-ның корреспондентиниң-биле бесөдөзүңгө колхозтар болгаш совхозтар шедеринге хөгүлөөр чаа техниканы дугайында мынча деп чыгуулашкан: — 1955 чылда чуртта күрүнеңиз машина-трактор станцияларының тракторларының көдөө ажыл-агый машиналарының 500 ажыг чаа конструкцияларының ажылын хынаан. Шылгалда машиналарның хей-хей үнелиг хевирлерин илереткен, оларны көдөө ажыл-агыйга ажылаары колхозчуларыңиз болгаш МТС-тер база совхозтар ажылдакчыларының күш-ажылын чигидип, оларның күш-ажылының бүдүрүлгөсүн бедидер.

25 ажыг чаа конструкцияларын көдөө ажыл-агый бүдүрүлгөсүн чөпсөзгөргө шагда-ла хүлөөн алган. Оларын 1956 чылда массалык-биле бүдүрүп өгөдөр.

Малгакша ажылдар илчирбелги «ДТ-54» деп болгаш дугулуң «ДТ-24» деп тракторларын чаа маркаларыны үндүрери организацлап турар. «ДТ-54» деп трактор малгакшыг хөгүлөөр ажыл бүдүрер арганы берип турар улгаттырган депкиң базанын. «ДТ-24» деп тракторун дизельдиг шимчедикчи-биле дөрөөн. Ол тракторун кукурузанын, тарымал тооруктуң болгаш өске-даа бедик сытыг кукурузаның огуруларын азын, чигир сөөк-кызыл болгаш картофельдиң огурулар азын ажылдап кылдыр база хөөвөн тарып өстүрериңиз таарыштыр үш азын хевирлерин кылдыр бүдүрүп үндүрер.

Кукурузанын, тарымал тооруктуң, клебениниң болгаш өске-даа үнүштерин дөрбөлгөн-уланчак тарылазында ажылаар «СКП-6» деп алды огурууга сөөк-кызыл бүдүрүлгөсүн организацлап турар. Ол машина «СКП-6» деп сөөк-кызыл көөрдө элөөн

Чурттуң сөөк-кызыл база чаа техниканы азыр. «КУВ-5» деп бир-ле дугаарында тургустунган конояла азыр комбайн көдөө ажыл-агыйга улуг соууруңың болуп турар. Чаа машиналар болза күш-ажылы эвөшоти чырылган турган, азын-чөм болгаш техниктиг культуларының бүдүрери көвүдөриңизге дузалаар.

Туркестан-Сибирь демир оруунуң 25 чыл ою

АЛМА-АТА. 1931 чылдың январь 1-де Туркестан-Сибирь демир орук Совет Эвилелиниң демир оруктар четкиниң ажыгылычине эгелеп кирген.

Беш чыл планиларының чылдарында магистраль улам ыңай хөгүдөөн. Оон ажыгалынын турар узуунуң кемчөөлө ийи чартык катап улгаткан болгаш амгы үдө 3500 километр ажык болуп турар. Республиканың соңгу болгаш муруну талаарын

ЧӨӨН-ХЕМЧИК РАЙОНДА

ЧАСКЫ ХОВУ АЖЫЛЫНГА
Партияның чөбүлгөсү сьездинге уткуштур калбарган бүгү улустуң социализм чырыкчыга киргеш, «Искра» колхозту тараачылары чык хову ажылында белеткелди чедиштинерин чорудуп турар. Тараа культуларында 115 тонна кызыл-ка, 50 тонна артык, 30 тонна суза болгаш 5,5 тонна чыгыс тараа үрөштерин чык болуп кылдыр бүрүн арылган турган. Ол шыканы чурт удобрениени — өдөк болгаш хүл чымы, ону тарылга шедеринче сөөртүп ажылдар амгы үдө улам калбарып турар.

1955 көдөө ажыл-агый чынында колхоз картофель болгаш нога ажылындан биче аяс орулганы кирип алган. Бо чылын оон-даа бедик көртүгүлгөсүн болуру дөш эш Мульшаның бригадамы эки ажылдап турар. Ногааның тарылга шөгү эрткен чылга болзаарга 30 хуу калбарар.

Бо чылы хөгүлөөр үрөштерин бригада культулар азын-биле белеткел алган. Чылдыгына рассада олуртуп өстүрер прик-өдөк саважыштардан бо хүнеринге чедир 20 муң ажык белеткелген. Нога шедеринче удобрениени сөөртүр эвөө 30 ажыг центнер өдөкти чыткан.

КОЛХОЗТУҢ ТУДУЛГАРЫНГА

Ленин аттыг көдөө ажыл-агый артели эрткен чылын элөөн чыгуула туудуларын кылган, ажылдады кириген. Амгы үдө чаа туудуларга ыш материалды белеткел ажылдар кылбарып турар. Тайгалда ыш белеткөөр бригадада 30 эки ажылдап турар. Оларда 15 алтары болгаш 1 автомашинаны ажыгалаан. Бо хүнеринге чедир Шеледе 5000 ажыг кубометр, Херемде 7000 кубометр ыш белеткелген.

«Коммунизмче орук» колхозтуң 23 кишиниң эш Семке-оолга удуртурган 28 кишини маш белеткөөр-биле тускайлаан. Олар сөөлүгү неделяда 300 ажыг кубометр тууду азын кезип, чонуп белеткөөн. Белеткелген ыштан 250 кубометр ышты тууду шедеринде дүжүргөн. Белеткелчилер ортуңда күш-ажылы эки организацлаан.

ТОС КАТАП НӨВҮДЭЭН

Хаванын тарычылдыг калба турла-биле хандырып, эки ажаалдага өстүрер болза, артель бүдүрүлгөсүнө хей орулганы

артык күштерин. Дугулар аразынын хемчөөлүн огурулар аразынын хемчөөлүндөн хамаарыштыр үрөштериниң деп хемчөөлүгү чазарын хандырып турар тускай механизмиер башкаар.

«КРН-4, 2» деп маркалыг огурулар азын ажылдап кылдыр, сугтарыга огуруларын хуваай кезер, кукурузаны болгаш өске-даа бедик сытыг үнүштерин немей чөмгөрчкүлери үлөтүргө хей санныг кылдыр чаган. Шаа дургузунда бир культуватор ийи чедир болгаш оон-даа хей гектар тарыгаларын ажылдап кылдыр.

Тарааны болгаш техниктиг культуларыны азыр комбайнлары элөөн каш маргалары 1956 чылда көдөө ажыл-агый алды. Оон иштиңде «КСЕ-2,6» деп машина-биле кукурузаны баштары сүт-бытыш чөмшүгү турар үдө кукурузанын сөөк-кызыл кылдыр кылдыр азыр болгаш тускай савага азырап алдыр.

Тараа ажаап азыншыкы эгелегиче чедир көдөө ажыл-агый «Сталинец-8» деп баштайгы бир муң комбайнны азыр. Бедик дүжүттү тараалары азырап алдырына олар боттары эки кылдыр көртүскөн.

Чурттуң сөөк-кызыл база чаа техниканы азыр. «КУВ-5» деп бир-ле дугаарында тургустунган конояла азыр комбайн көдөө ажыл-агыйга улуг соууруңың болуп турар.

Чаа машиналар болза күш-ажылы эвөшоти чырылган турган, азын-чөм болгаш техниктиг культуларының бүдүрери көвүдөриңизге дузалаар.

ЧӨӨН-ХЕМЧИК РАЙОНДА

ЧАСКЫ ХОВУ АЖЫЛЫНГА
Партияның чөбүлгөсү сьездинге уткуштур калбарган бүгү улустуң социализм чырыкчыга киргеш, «Искра» колхозту тараачылары чык хову ажылында белеткелди чедиштинерин чорудуп турар. Тараа культуларында 115 тонна кызыл-ка, 50 тонна артык, 30 тонна суза болгаш 5,5 тонна чыгыс тараа үрөштерин чык болуп кылдыр бүрүн арылган турган. Ол шыканы чурт удобрениени — өдөк болгаш хүл чымы, ону тарылга шедеринче сөөртүп ажылдар амгы үдө улам калбарып турар.

1955 көдөө ажыл-агый чынында колхоз картофель болгаш нога ажылындан биче аяс орулганы кирип алган. Бо чылын оон-даа бедик көртүгүлгөсүн болуру дөш эш Мульшаның бригадамы эки ажылдап турар. Ногааның тарылга шөгү эрткен чылга болзаарга 30 хуу калбарар.

Бо чылы хөгүлөөр үрөштерин бригада культулар азын-биле белеткел алган. Чылдыгына рассада олуртуп өстүрер прик-өдөк саважыштардан бо хүнеринге чедир 20 муң ажык белеткелген. Нога шедеринче удобрениени сөөртүр эвөө 30 ажыг центнер өдөкти чыткан.

КОЛХОЗТУҢ ТУДУЛГАРЫНГА

Ленин аттыг көдөө ажыл-агый артели эрткен чылын элөөн чыгуула туудуларын кылган, ажылдады кириген. Амгы үдө чаа туудуларга ыш материалды белеткел ажылдар кылбарып турар. Тайгалда ыш белеткөөр бригадада 30 эки ажылдап турар. Оларда 15 алтары болгаш 1 автомашинаны ажыгалаан. Бо хүнеринге чедир Шеледе 5000 ажыг кубометр, Херемде 7000 кубометр ыш белеткелген.

«Коммунизмче орук» колхозтуң 23 кишиниң эш Семке-оолга удуртурган 28 кишини маш белеткөөр-биле тускайлаан. Олар сөөлүгү неделяда 300 ажыг кубометр тууду азын кезип, чонуп белеткөөн. Белеткелген ыштан 250 кубометр ышты тууду шедеринде дүжүргөн. Белеткелчилер ортуңда күш-ажылы эки организацлаан.

ТОС КАТАП НӨВҮДЭЭН

Хаванын тарычылдыг калба турла-биле хандырып, эки ажаалдага өстүрер болза, артель бүдүрүлгөсүнө хей орулганы

артык күштерин. Дугулар аразынын хемчөөлүн огурулар аразынын хемчөөлүндөн хамаарыштыр үрөштериниң деп хемчөөлүгү чазарын хандырып турар тускай механизмиер башкаар.

«КРН-4, 2» деп маркалыг огурулар азын ажылдап кылдыр, сугтарыга огуруларын хуваай кезер, кукурузаны болгаш өске-даа бедик сытыг үнүштерин немей чөмгөрчкүлери үлөтүргө хей санныг кылдыр чаган. Шаа дургузунда бир культуватор ийи чедир болгаш оон-даа хей гектар тарыгаларын ажылдап кылдыр.

Тарааны болгаш техниктиг культуларыны азыр комбайнлары элөөн каш маргалары 1956 чылда көдөө ажыл-агый алды. Оон иштиңде «КСЕ-2,6» деп машина-биле кукурузаны баштары сүт-бытыш чөмшүгү турар үдө кукурузанын сөөк-кызыл кылдыр кылдыр азыр болгаш тускай савага азырап алдыр.

ПАРТИЙНИ АМЫДЫРАЛ

Коммунистерниң саналдарын амыдыралга боттандыра

Областың культура эргелелин коллективниң партия организацияның өт-чөт-сонгудалыг хуралы болуп эрткенден бөрүш ай амыдырал. Коллективниң коммунистери партия организацияның амыдыралда четпестерни уутууларынча узган чыгуу саналдарын ол хуралга берген турган.

Эрткен үениң дүргүзүндө ол шүгүмчүлүк саналдарын амыдыралга боттандыра талаш-беле партия организация чүчү кылганмы? Оон бөрүш өгө организация амыдыралда кызыгы өкилдерлер болганмы?

Эге организацияның бодунуң инициативасы-биле боттуг амыдырал чорутууна төздө, ол абыргыларга чогулчак харазын бөрүш берге болуп турар. Партия секретары эш Степанчук өт-чөт-сонгудалыг хуралды шийтирерин амыдыралга боттандыра талаш-беле дүжениншик үндүрүп амыдырал. Үш айның дүргүзүндө бодунуң инициативасы-биле партия хуралын-да чыдырбаан.

1955 чылдың декабрь 26-да хоорайның партия конференцияның түндөлдөрүн дугайы партия организацияның инициативасын чыгуулашкан. Аңаа болган шүгүмчүлүктерин бөрүш амыдырал, эге организацияның өт-чөт-сонгудалыг хуралынын соонда партия эки амыдырал, аппараттың амыдыралынын ортузунда кижизингелг амыдырал күштелдирбей келген.

Эргелел аппаратының организакты амыдыралын. Оон начальники болган коллективниң эргелелчери, инспекторлары чер-черин культура албан черлерин амыдырал ханымынча сип-

жигип кирбей, амыдырал эргелелчээр арга практикадан чырыбаан. Областың лекция бюросунун амыдыралда өдө тургузушкун чедиш адынаан. Партия организация кинотеатры, библиотеканы, музейни болган музыка школасынын амыдыралдуулугуна четпестерни уутуулар, оларның ортузунда масса-политиктиг амыдырал дендеди бедир талаш-беле боттуг амыдырал чорутпайн келген. Ол организактыларын чыгыш партия организация каттыштырып турар болганда, оларнын амыдыралдуулугуна улам өкилдер дөч амыдырал харымсалга бодунга онамыш турары партия организация утуп турар.

Партия организация чынында агитколлективниң амыдырал сөөгү үдө шуут соксаан. Агитаторларның чөвүлө хуралы-да, семинары-да болуп көрбөен. Коллективниң амыдыралынын ортузунда политинформациялар беши чорутпайн турар.

Партия коммунистерден негеден шок-калды, оларга берген партия даялгаларынын күсүлдөни болган оларнын боттарынын политиктиг өөрдилгезин контролдайын келген. Чамдык коммунистер олардан негеден шок-калды, марксизм-ленинизмниң теориясын ылаптык өөрмөй, боттары өөрмөйниң дамында өзү барымалап кирген туруп турарлар. Оларнын саны 18 киж. Мычалга-да олардан чүгө 2 киж СЭП хооромуна организациялар лекцияларга болган семинарларга киржин турар.

Партия секретары эш Степанчук боду беши политэкономияны бот-кит-чөт-биле өөрмөйниң дамында кир-

геш, лекцияларга чыгыш-даа катал өтүрүшпө, өөч керек кырында конспектизм-даа чок. Ол ышкан эргелелдин начальниги эш Иванов, оң оралакчылары эштер Чадамба, Блинов олар боттарынын шийин алган өөрдилге хевирлерин негеден күсүлпейн турарлар.

Партия организация коллективте профсоюз, комсомол организацияларынын организакты болган кижизингелг ролун көдүрбөен. Чамдык комсомолчулар политикти өөрдилгезин кыдыр-даа хевирин шийин албаан болган кайда-да өөрмөйин турарлар. Комсомолдуң политбюлүгү өөрдилге чыгыш эргелелден бөрүш чүгө 4 катал кичөөдөн. Аныктарынын бот-тын-ынгыр уран чүдө бөлүгү организакты-тынмаан, күш-культураынын болган спорттун кууду коллективтер амыдыралы турарлар. Коллективтиг хана солуну ийи-тш айлар дүргүзүндө үмөйи баргылаар фактылар бар. Профсоюз организацияны ол амыдыралы өкилдерин база-ла сонугуравай келген. Коллективтиг боттуг болган профсоюз хуралдарын чыдырбаан. Амыдыралчыларын чуртталга-амыдырал айтырталарына кичөөнөй салбайн турар.

Бо фактылар болза, культура эргелелин коллективте партия организацияны амыдырал негеден тогуур дендеди ыракта-ла чедиш хандырбайн турарынын керекчи болур. Ол четпестерни уутуулар дугайында коммунистерни саналдарын амыдыралга боттандыра негетинин турар.

М. ЧАСКЫМ.

Агитаторларның чөвүлө хуралы

Чоокта чаа Бай-Тайга районунуң Молотов атыг колхозунун партия организацияны чынында агитколлективниң агитаторларның чөвүлө хуралы болган. Аңаа колхозчулар ортузунда агитколлектив амыдырал чоруп турарынын дугайында агитколлектив ууртуучу эш Очур-оол илеткеп кылган.

Колхозчулар ортузунда агитация амыдыралы үргүчү эвес, а чүгө кампания амыдырал үзине чоруп турарын чөвүлө хурал чөтөп сеп санаан. Агитация амыдырал амыдырал сорулгалардан хоорун байланып чоруп келген.

Агитаторларның чөвүлө хуралы колхоз боттугүзүгүнчү үчүстөрүндө түстү агитаторларны канчаар амыдырал турарын анализтеп көргөн. Чамдык агитаторлар ол партия даялган багай күсүлдө турарына өлөргөн.

Бирги сүт-бараан фермада эш

Х. Араптан ферма амыдыралчыларын ортузунда дыка үр үениң дүргүзүндө лекция чорутуулашкан организакты, бөсөдөр болган солун номчулгаларын-да чорутпаан. Фермага агитчулук, көргүчү сабырамы үмөйи турган. Ол ышкан Тенгиз-Алакта сүт-бараан фермада агитколлектив амыдырал келген.

Хову бригадаларында агитаторларды эштер И. Сидуван, Х. Чымыз олар боттарынын күсүлдөни эки күсүлдөткөн. Оларнын кайды-даа бо чыны Бүгү-өшкөлдөндө амыдырал-даа олар о чоронанын, аңаа барыш көргөн чүдүлдерин дугайында беши колхозчулар-биле беседалар чорутпаан.

Чамдык агитаторлар боттарынын билин белетпейн, солун беши чыгыш албайн турар фактылар өлөргөн. Колхоз төвүндө 60—70 километр хире ирак Ка-

ра-Хал деп черде малчынар ортузунда тайлыбыр-массалыг амыдырал барык-ла чорутуулашкан.

Колхоз боттугүзүгүнчү планын онаалдарынын чедиш күсүлпейн турары, дыка хөй колхозчуларын инициатива күсүлдө кирешпейн азы күш-хүнүнү минимумун күсүлпейн турары болза, колхозчулар ортузунда масса-политиктиг амыдыралы өкилдеринин түндөли болуп деп чөвүлө хурал демделген.

Агитация амыдыралы өлөргөн четпестерин уутуулар, агитаторларын шак миним чөвүлө хуралдарын болган семинарларын үр-үдө чыдырбайн турар, колхозчулар ортузунда социалтиг чарышты организакты, оон түндөли күш-хүнүн турар дугайы агитаторларын чөвүлө хуралыга тодарай чыгуулашкан.

Х. БЕГИ.

Партия организациялар секретарьларының семинары

Чоокта чаа СЭП-ниң Улуг-Хем районунуң партия эге организацияларынын секретарьларынын үш хонуктуг семинарын чыдырды. Семинарда колхозтарын, совхозтуг болган МТС-тиң, албан черлерин партия организациялар секретарьларынын кырыштырган.

Семинарны кырыштырганы партия амыдыралы дүжүлүгүнчү сорулгаларын «Партия боттугүзүгүнчү амыдырал ууртуула», «Социалтиг чарыш дугайында», «Совет албан черлеринде партия организактыларын», «Партия хуралдарынын дугайы» болган өсө-даа темаларга аны-

бүрү лекциялар аңаа номчутунган.

Партия организациялар секретарьларынын билин бедиринге, амыдырал мергежилни улагтырарына уагу ууртуулашкан шак миним семинарларын үргүчү чыдырды турарынын чыгуулашкан семинарны кырыштырганы боттугүзүгүнчү.

Тес-Хем МТС бодунуң амыдырал экижидер ужурулуг

Тес-Хем МТС эрткен амыдырал чынында чамдык амыдырал кылган. Районунуң девисэзоринге тараа культураынын гектар бүрүзүндө дүжүт амыдыралынын онаалды күсүлдөткөн, тарааның центнер бүрүзүн амыдырал кылырны чырылганга 6 хуу чыгыш. МТС-тиң амыдырал берип турар колхозтарынын планын баш санын өстүрүшүнчү планын чүтүш азы-биле күсүлдөткөн.

Машина-трактор станциясы эрткен чыны сан талаш-беле хөй эвес-даа болза, картофель болган кууруулары аң-не баштай дөрбөлчү-уланчак арга-биле өтүрүш тарааш, оортан багай эвес дүжүт үтүстүрүш алган, бур чер адыралынын планын 104 хуу, тулуг ыкжы өстүртүшүнчү планын 107 хуу, саваң бөлу сорулгаларынын планын амыдырал күсүлдөткөн. Комбайнерлер эштер Долгих, Чернышев, трактористтер Бодан-оол, Бөвөй дөч ышкан механизаторлар кызымак амыдырал, ол МТС-тиң мурнакчылары болуп турар. МТС 1955 чылда муруну чыдырдырында дөчө амыдырал деп чүвени амыдырал чынынчү түндөлдөр көргүсөн.

Чамдык амыдырал кылдырган-да болза, МТС-тиң амыдыралда уагу четпестер бар дөчөрдүн демделгээр керек. Чамдык чыгуу планын амыдырал күсүлдөткөн, ычанча МТС күрүгө 243 муң рубльдин ордунда чедиш бөрүш. Мал кеңерин белеткөөрүнчү планын МТС чүгө 53 хуу күсүлдөткөн, моон чыдырааны-биле сипен кезер шөдөрн сайырларында болган калбартырына бүгү бодуну аргааларын амыдыралында, боду чоруп сипен кезер машиналарын бирөөн күндө 50 гектар

чедиш сипени кезип бөрүшү, чүгө 15—20 гектарын кезип турган. МТС-тиң техникасы чөп амыдыралынын турар. Механизатор бүрүзүгүнчү сезонда ыкжы амыдыралынын графиги кылдырмай келген.

Тракторлар септелгезинге амыдырал чырылганда үгөн. Тракторларын техника күрүдөш дөчөткөм болбайн келген. Эрткен районунуң «Коммунизмче орук» колхозунга амыдырал берип турган эш Сундуй бригадирлер трактор бригадалыгы ыкжы байла үргүчү таварышкан, тракторлар үргүчү үрелип турган. Ычанча оон колхозча чер адыралынын техника үгүлгөн. Тес-Хем районунуң Калинин атыг колхозунга амыдырал турган трактор бригадалыгы бригадир эш Кышты-оол бригаданы эон кагаш чоруп турган ужурунда, амыдырал күсүлдөткөн арткан.

Чамдык тарылгага белеткөл көчүг оожум чоруп турар. Декабрьниң сөөгү хүнүнө чедиш тракторларын 93,3 хууу септегинген. МТС-тиң директор эш Жигалов, инженер эш Лопухов олар машина-трактор паркынын септелгезин дүргөн дооранынын тодарай кемчелерин албан. Чаа амыдырал чынында МТС-тиң мурнуна уагу сорулгалар салдырып турар. Хамыктыч мурнуна МТС-тиң амыдыралда өлөргөн четпестер дүргөн чыла-тынган турар ужурулуг.

Машина-трактор станциясы инициатива мал амыдырал улам-на көтүдөр, оң продукттууны дыка бедир сорулга-биле колхозтарын мал фермаларында хөй күш үнер амыдыралы механизаторларын ай-

З. САГААЧИ,

«Шынын» корреспонденти.

Тудуг ыяжыны белеткел

СЭП-ниң ХХ съездинде алдар болдуран социалтиг чарышты калбартышмаан, Эрткен районунуң өдө амыдырал амыдыралынын туугулары тудугуңу белеткөл амыдырал чедиштинин чорудуу турар.

«Стальниче орук» колхозтуг тудуг бригадалы бо чының тудуунга херегаларыг материалдар белеткөөр планын эр-

хен чының декабрь айла-ла күсүлдөткөн. 1500 кубометр ыкжы кезип белеткөөр, орук агычте үндүргөн, ам тудуг үчүстөрүнде массалык-биле өстүртүш өлөргөн. Көжкчилерден эштер Танай, Лопсан, Орус болган өскөлөр-даа амыдырал норманын хүн бүрү 120—135 хуу күсүлдөп турганнар. Ыш сөөгүгүзүгүнчү амыдырал турар колхозчулардан эштер Самбуу, Жамажан,

Сүгө болган Танайт олар хүн норманын 115—125 хуу күсүлдөп, мурнакчы чорун көртүгүш турарлар.

«Коммунизмче орук» болган «Кымыл сымды» көдө амыдырал амыдыралынын тудугулары бо чының тудуунга херегалар ыш материалдар кезип белеткөөр доорун турар болган ыкжыны машина оорунче үндүрүшмаан, өстүртүлгезин чоруда бөрүш.

МТС-ТЕРДЕ ТРАКТОРЛАР СЕПТЕЛГЕЗИНИҢ ЧОРУП ТУРАРЫНЫҢ МЕДЗЗИИ

(1955 чылдың декабрь 31-де хуу-биле)

Чаа-Хал	142,8
Сарыг-Сеп	142,3
Балгазы	127,2
Кымыл-Мажалы	115,7
Бай-Тайга	115,3
Бий-Хем	107,6
Шагаан-Арыг	100,0
Чалаан	96,0
Тес-Хем	93,3
Бай-Хаал	68,9
Кымыл	65,2
Сүт-Хал	53,3

ОБЛАСТЫҢ КОЛХОЗДАРЫНДА ҮРЕЗИННЕР УРУШКУНУНУҢ ЧОРУП ТУРАРЫНЫҢ МЕДЗЗИИ

(1955 чылдың декабрь 31-де хуу-биле)

Кымыл	116,4
Сүт-Хал	112,6
Эрткен	103,6
Каз-Хем	100,6
Улуг-Хем	96,7
Барыш-Хемчик	95,8
Тес-Хем	91,7
Чөөн-Хемчик	93,7
Танды	89,9
Бий-Хем	86,2
Чаа-Хал	82,3
Бай-Тайга	78,6
Өвүр	70,9
Тогу	—

Чер болгандын

Балгазынын машина-трактор отандынын хандырары турары колхозтар эрткен көдө амыдырал чынында чыгай дүжүтү өстүрүп алаан. Боттугүзүгүнчү чедиштинин дөч МТС-тиң дирекциясы мурнакчы механизаторларга 100 муң амыдыралдын ханымын тыксыпшаан, негеден төлөвирин 17 муң күш-хүнүнүн санаан, а комбайнерлерге 80 центнер тарааны берген. Шаңалга киргендер Флимов — 4800 рубльди, Чистобоев — 3600 рубльди, Михайлов, Шелесов, Клепиков, Кузьмин оларнын бирөөн-ле 3000 рубльди алган.

Каз-Хем районда «Октябрьниң 14 чылды» колхозтуң сүт-бараан фермаынын амыдыралчылары Татьяна Шевла, Валентина Бычкова олар өдөргө болган декабрь айларда сүт саалдынын 1954 чылдың өрүзүндө 2—3 катал көдүлдөткөн. Эш Шевлактың бөткө инектерин «Оресса» хүнде 12 литр сүтү берип турган. Чөмгөрдөндө болган акааланы өкилдер болза, чының кайды-даа үелеринде ыкжы саалда «таарымча чөк» дөчө кыштык ол айларына беши инектен хөй сүтү ач болурун практика көртүгүш турар.

Чонкуу материал-культуругү дендеди улам бедиринге партия болган чаага уагу кичөөнөй салып турар. Чөөн-Хемчик районунуң «Большевик», «Искра», Калинин атыг колхозтарында чунар бажиң тудуглары доорун, амыдырал кирген. Ам районунуң шүтү колхозтарында хөбө бижырап черлер, далган дөрбөлөр, уруулар асылары болган чунар бажиңнар бар болган. «Коммунизмче орук», «Искра», Жданов атыг колхозтарында аныда чоокта чаа «Кымыл тараачын» колхозтуң электротрансформатор база амыдырал кирген.

Тес-Хем районда Ленин атыг колхозтуң боттугүзүгүнчү планында элөөн чыгуу тудугларына чаа чыла кылыры көрүлгөн. Ол сорулгалар чедиштинин болуру тудугта ыш белеткөөрүнчү таарымчалыг кышы үени чөп амыдыралында кол хамарчы. Кара-Сугда белеткөл бригадалы баштайгы негеден 690 амыдырал чыдуулары, а Берт-Дагда бригада 550 чыдуулары болган кажага херегалар 1125 мийтары кезип, черин аныда дүжүргөн. Белеткөнгөн тудуг материалдарын тускай звенолар өстүрүш турар.

Чыд келген тудум-на колхозтарын автопарктары өзүп турар. Улуг-Хем районда «Күш-агылгы хостуу», Ленин атыг, Калинин атыг колхозтары 1955 чылдың дөчүк кварталында «ЗИС-5» маркалыг үш автомашиналарын салып алган. «Партияның ХХ съездине», Киров атыг, Маленков атыг колхозтар чоокту хүнүндө чаа автомашиналарын база немей салып алдылар.

Район өлүк планын күсүлдөткөн

Партияны чөвүлө сьездинде чедиштинин ужуражы дөч калбарган бүгү уагу сьездинде чырыктын түндөлине Каз-Хем районунуң колхозтары өлүк белеткөөрүнчү чының декабрь 20-де азы 1954 чылдың чының ай бурунгар күсүлдөткөн. Тодаргайларга: биче алыг кеш белеткөөрүнчү—136 хуу, уагу алыг кешти—113,5 хуу, хаван кешти—123 хуу база өсө-даа чүдүлгөн талаш-биле онаалдар амыдырал күсүлдөткөн.

Аң-өдүк тыкшынын талашы-биле Хрущев атыг колхоз күрүгө 564 каш баца 18.200 дин кирген, декабрьнын төнчүзүгө чедиш 347 муң амыдыралдын ордунда алган. Аңчылардан эштер Чадамба, Минте, Бенден, Лопсан, Анчамал олар төрөөн колхозунуң улам байлакшыгы боттарынын биче эвес үгүт-хуушун кырыштырып турар. «Стальниче орук» колхозтуң аңчылары база оон кууду өсөө амыдыралы болуп турар.

Баштайгы миллионер колхозка экскурсия

Область Советиниң күсүлдөткөн комитет чөокта чаа райкүүсөмнор даргаларынын беш хонук семинарын эрттирген. Лекциялар доорунда соонда семинарны бүгү диннакчылары Туранда «Кымыл тараачын» колхозтуң амыдыралы-биле барып таныштырган. Вистерин өлөдүсөмнор даргаларын оралакчы эш Коленко удурутуп чораш.

Семинарны диннакчылары областың баштайгы миллионер колхозунуң амыдыралы дүжүлүгүнчү уагу кичөөнөй таныштырганы. СЭП Бий-Хем райкомунуң секретары эш Савкин, «Кымыл тараачын» колхозтуң баштаар чериниң даргалы эш Астафьев олар бүгү байламы бистерге таныштырып, артель боттугүзүгүнчү бир адырдын өскө адырынча өдөртүп чоруп турган.

Экскурсиялар көрдүгүнчү артель баштаар чериниң контролында өгөлөөн. Чаа кылдырган, ыччала-даа дөргөлгөн бүртүн доорун, өрөөлдөрү аппараттың амыдыралына таарымчалыг туттунган ол контролы райкүүсөмнор даргалары өстүрүшкөн. Оон бир ужуна 100 өстүртүгү клубтуң инициатива дөчүлгөш хуралдар, культура-массалыг амыдырал чорударына өнгөн. Контролны шүтүп өрөөлдөткөн, клубту бөү-биле дески чынымын турар. Аңаа барган кижилер бөрүш ханаларда дөгөткөнгөн аны-бүрү диаграммаларда артель боттугүзүгүнчү чыны чыла көтүлдүгүнчү дөчө-на билип ач болур.

«Кымыл тараачын» колхозтуң ордунда 1954 чылда 1 миллион 570 муң рубль турганын 1955 чылда 2 миллион 200 муң рубль четкен. Тараа культураынын гектар бүрүзүндө алынган дүжүт ол арамында 17 центнерден 22 центнер чедиш бөдөн.

Экскурсиялар колхозтуң хаван фермаыны уагу сонугура-биле көргөн. Азырап турары 150 хаван шүтүгүзү өкилтиг уксааның хайнактары. Хаван оолдарынын хонукта өдөргө 1,2 килограмм, а 8 айларыг хаван оолдарынын дөчүлгөш 215 килограмм болуп, ол ышкан төртүр хаван бүртүндө ортума-биле 17 хаван оолдарын ач турарын ферма

амыдыралы боттургөн. Болдоо 1955 чылда хаван амыдыралында 35 муң рубльдин ордунда алган.

Туранда механизаторын төп сүт-бараан фермаынын амыдыралы дүжүлүгүнчү артель боттугүзүгүнчү билинчү удурутупура биске уагу өөрдөп болган. Саанчыларынчү, ферма амыдыралынын чуртталга амыдыралы артель баштаар чери чыгуула кичөөнөй салып турарын бүгү фактылар илеткен. Буш, дилг фермаынын амыдыралы экскурсиялар база уагу сонугурадыг көргөн.

1955 чылда колхоз мал кеңиге 3 муң тонна сипени, 1200 тонна сийогу, 850 тонна концентраттарын болган өсө-даа негеден кеңиге белеткөл алган. Фермаларда ийи өскөл бар, а колхоз төвүндө дүн, хүн чоокта амыдырал асы база бар. Ол чорук ыкжы артель боттугүзүгүнчү колхозчу хөжөмчөрдүн долу кырында ийи хандырган.

Бай-Тайга районда «Мурнакчы» колхозтуң малы 38 муң, ол хиреинде амыдырал ордунда миллион четкөө, а муң хире малдыг «Кымыл тараачын» колхоз 1955 чылда чүгө мал амыдыралы болган 1 миллион 300 муң рубль ордунда ганын чыккөө болган, «эки амыдырал болза, чедиштинин болур»—деп бисте удурутуп чораш эш Коленко чыгуула. Аңаа колхоз даргалы эш Астафьев: «ач чоруткан хөмчөгөрүнчү амыдырал чөдөткөн, амыдыралыны турар курамында болган күштер бисте хөй, оон бүрүн шийгөдөп алырынча кичөөнөй салдырып турар» деп немей чыгуулаан. СЭП райкомунуң секретары эш Савкин—Бий-Хем районда миллионер колхоз ам беш болган—деп сонугураган.

Ураула соччурунуң шак ыкжы өөрдилгелг экскурсияны чүгө районлар арамында эвес, харын колхозтар, фермалар арамында организакты турары база чыгуула. Ол болза, мурнакчы дүжүлүгүнчү калбартырына, эртемиң чедиштинин пропагандаларына иди болур.

Х. КАРА-ООЛ,

семинарны диннакчылары

Артель боттугүзүгүнчү хөжөмчөрдөр

Чөөн-Хемчик районда Ленин атыг колхозта хөжөмчөрдүн чоокта чаа болган инициатива турарына 1955 көдө амыдырал чынында артель боттугүзүгүнчү хөжөмчөрдүн кирешпейн болган чаа чыла сорулгалар дугайында айтырыгы чыгуулашкан. Бо талаш-биле илеткөө хөжөмчөрдүн чөвүлөдүнчү даргалы эш Долума кылган.

Колхозту күш-агыл кылып шылаар 214 хөжөмчөрдөр бар, артель боттугүзүгүнчү оларын кирешпейн турар амыдырал чөк деп чүвени илеткөөчү демделгезин. Хову амыдыралы бригадалында Сержи, Менди, Эрткен, Кыстан, Борбаанды олар мурнакчы дүжүлүгүнчү шийгөтүшпашаан, амыдырал онаалды ургутчу 150—200 хуу күсүлдөп турган.

«Мал амыдыралы продукттары боттугүзүгүнчү дугайында» СЭП Төп Комитетиниң январь пленумунуң докталы боттандырбышаан, ыкжы ол чыгуула амыдырал чыгуула хөжөмчөрдүн инициатива чыгуула чыла шийгөдөп киржин турарын эш Долума онзал аптыкан. Комсомолчу Сениг боттугүнчү кадарын өстүрүп турары бөдөн өшкүлдөрдүн 369 аныларын менни доортурган, оң 34 өшкүлдөр ийгөткөн. Саанчы Дүкчү 8 инектерин бирөөнден-не сезонда 1083 литр сүтү саап алган. Мал амыдыралынын мурнакчыларын хөйү илереди болур.

Колхозтуң саман боттугүзүгүнчү хөй-ле хөжөмчөрдөр амыдырал турар. Инициатива амыдыралы улам өстүрүш, төрөө колхозунуң байлакшынын хандырар талашы-биле

Сонгукчуларын чыгыларынын дугайында

Чоокта чаа Тогу районунуң амыдырал чөвүлө депутаттарынын район Советиниң сьезинде болган. Чер-чер Советтеринде сонгукчулар болуп турар үдө сонгукчуларынчү берген чыгыларынын күсүлдөниг дугайы ол сьези чыгуулашкан.

Советтерниң организакты-массалыг амыдыралы дендеди бөткө, амыдыралы, культура тургузуушкунуң адыралына оларынчү ууртуулашкан өкилдер дүчүлгө сонгукчуларынчү чыгыларынын күсүлдөткөн талашы-биле чамдык амыдырал чорутууларынчү сьезиде демделгезин.

Ыччала-даа чамдык чыгуула чыгыла ам-да күсүлдөткөн турары аңаа өлөргөн. Ыкжы район болган колхозтар төндөринге чунар бажиңнар тудугларын чорудар болган оларын амыдырал чыгыларын дугайында чыгылашкан өкилдер дугайында чыгылашкан күсүлдөткөн. Район төвүндө чунар бажиң оон ийи чыгуулашкан турар.

Район девисэзоринде орук тулуг болган ашталган багай организактынын. Область төвү биле район арамында транспорт оорун өкилдеринче күштер өндөлдөткөн. Райкүүсөмнор райлеттур комбинатынын амыдыралы удурутупура өкилтиг.

Сонгукчуларынчү чыгыларынын амыдырал боттандыра талашы-биле ол боттугүзүгүнчү өсө-даа өлөргөн четпестерни уутууларын райкүүсөмнор болган көдө Советтерден сьези өгөлөө.

М. ЧИМБИИ.

В. ТАМДЫН-ООЛ

</

Облпотребсовхозтун бүдүрүлгө черлеринин ажылын бедик деңгелге

Балбак херегелдин бараанарына чоңун херегелдин үзүктөл чок хандырыныга салып организациаларынын бүдүрүлгө черлеринин ажылын экижидери биче эвес берилди. Облпотребсовхозтун бүдүрүлгө черлеринин саны чыг-бүрүлгө өзүп, оң бүдүрүп үндүрүп турар продукциянын шынары экижип, саны көзүлдү.

Ам уеле областын херегелд кооперациалык шугуунда хлеб быжыра 32 черт ашылды турар. Биш-Хем, Улуг-Хем, Барыны-Хемчи, Бай-Тайга районларында хлеб быжыра чак черлер туттунган. 1958 жылда хлеб быжырып сатары бешки беш чамында баштайгы чымы-биле денээрге будун чартык каттап өскөн. Хлеб быжыра черлеринин нийти продукция бүдүрүп үндүрүрү бо чылдык чүгө 9 айларынын иштинде бешин 10 миллион 197 муң рубль чедир өскөн. Далдаган кылып турар чек айманын ассортиментини мыз калбарган.

Улетпур болган аш-чөм аймаа кымыр бүдүрүлгө хей-хей районларын чанында ашылтыган. Чижээ, Улуг-Хем, Чөөн-Хемчик районларын чанында колбаса кымыр чедир, Эвэр, Эриш болган эске-да районларда даярныга мастерскаялары ашылтыган. Чанымында болган идик сиптеп, даярныгы мастерскаялары элек хей районларда чедикшикниг ашылдып турар.

Облпотребсовхозтун системанын бүдүрүлгөлеринде онашман ажылыга ас-сетилдиг ашылдып, болуңуң ажылынын мергежилни эки өрөңүн алган муңакчылар хей. Чижээ, Тес-Хем районунун чанында чедикни чанымын эш Даваа, Чербиция улетпур комбинатынын ашылчылары эштер Черкова, Енисов, Улуг-Хем районунун хлеб быжырыкчы эш Михайлова, Току районунун балыкчы эш Андреев олар боттарынын чүтүлдүг ажылы-биле суралгы апарганнар. Бо ышман муңакчыларын райпо бүртүндөн оң-оңу-биле эдан болур.

Партиянын XX съездинде алдар болдурган социалисттик чарышты калбартыш деминг ашылдынын түнелинде облпотребсовхозтун бүдүрүлгөлеринин ашылдыкчылары калбак херегелдин бараанарын бүдүрүп үндүрүрүнүн талазы-биле бешин беш чыл панын хлеб быжырылганы чок-ча хуусаа бетине адыр күнөстеп.

Ичизээ-даа бо чедикшиктер-биле кыды облпотребсовхозтун бүдүрүлгөлеринин ашылдында бар четпестерин мыттавай ба-рып болбас. Оч четпестер хамыктыг му-рунда бүдүрүлгөлеринин ажылы облпотребсовхозтун болган райпо баштаар черлеринин галазында сула удуртуп турары-биле тайлыбырлытынар.

Нийти продукция талазы-биле панын облпотребсовхозтун бүдүрүлгөлерин күнөстө-сөдө хей-хей районларын бүдүрүлгөлерини жедостатынган панын сая-даа, шынар-даа талазы-биле күнөстөтпөнөр. Чөөн-Хемчи, Барыны-Хемчи, Таңды, Биш-Хем райпо-ларынын бүдүрүлгөлерин панын үскөн. Бай-Тайга, Суг-Хөл районларын баштаар черлерин даярныга мастерскаяларын, Тес-Хем, Эриш районлары баш таарымы чер ашылдыр боттандырбаан.

Херегелчилер шитиледеринин баштаар

Бажың чаны участоктарын чөп ажыглаар

Совет экижидерин материал-культуралг амдыралын улам чагайжыдырынга партия болган чак уруг кичөөнгейин салдып келген болган оң айтырмы агыч уеле улам-на чутугаа көрдүңү турар. Ичиди турбуже Эриш районда чамык көздө Советтер болган колхоз баштаар черлерини оң амдырал кырынга дыка четпес боттандырдып турар.

Бай-Даг көздө Советтин ууртугалында «Чаа орук» колхозтун колхозчуларынын 75 хуузу амдыгаа чедир бажың чаны участок шөдери чок, а 25 хуузу мылг шөдери алган болза-даа, херек кырында оонун амдыралында ашылгыт кылдыр чык-таа ашылгавай турар. Бажың чаны уч-тук шөдери ногаа, картофель болган эске-даа дузалаа ашыл-агылдык болу-чорук колхозчуларын хууда амдыралын байлактышышаан, артель бүдүрүлгө-леринин хөгжүлдөнгөн биче эвес укур-дуза-дыг болурун билар херек.

Чурттага туудулары мылгыны бистин колхозтарымыста ургучу некей кичи-нин турар, мычалза-даа «ажыгаада» кир-ди деп санал турары бажынарнын хей уузуу чедир кылмышаан: кырма, ла-ла чок, сонгалары чангыс кыт, эң чу-ла негедде болур пекча бешин кылдып.

Садыгы ызыртынмастан магазин

Таңды районун Бүдөнний адыг кол-хозтун төүндө магазинин салгыжыла-нынын үнер, кирер чоруу көзүлдү. Сөөлгү чылдык дүргүндө бешин маада 7 садыгы халашкан.

Садыгыларын солчун турар чылда-гааны райпо баштаар черинин кижилер күзөп алырды оларын ашыл-ишти ма-зүтү болган билин эки хынап көрбөй баш калдар-биле ашылды кошкык тур-гусаны-биле тайлыбырлытынар.

Моң түнелинде колхозта садыкта та-варыга болган кижилер кирип, күнө-рүн хей аш-хөрөгизин сачылдып тур-ар. Чижээ, садыгы Николай дээрлө-ваш-ла ай иштинде 2 муң рубльди, Ис-хлюдов 7 муңуң, Шумашова 10 муңуң сачылдып үгөт.

Черлерини чурт иштинин байлак курлавыр-ларын багай ажылап турар. Моң түнелинде чамдык бүдүрүлгөлөр панын окшалганын үскөн. Чурт иштинин курла-вырларынын күсели-биле бараанарын ассортиментинин калбартыр, оларын ба-ран саарылганыга калбаа-биле кириш-тир сорулганы чамдык районларын уур-тукчуларынын чедир үнөсөйин турары шын өвөс.

Ажыкты чоң кооперация ашылдыкчы-ларын четтир санын болган аш шынар-лык кылыгырын — хен айман, мебель-дерин, сава айман болган эске-даа чүг-дери негеп турар. Оң негедде төлөнтү болуру бистин салгы ашылдыкчыларын хундүлүг болган харымсалгалыг сорула-ны болур. Ичизээга оңу боттандырар ар-га бисте четчир.

Райпо бүртүзү районда бар курлавырга үндөткөн болуңуң бүдүрүлгөсүн организ-аастап, районун ажыкчы чоңунун херег-елдин хандырар укуртуг. Ичизээга бо ар-галарын чамдык районлар ажылавай, оң ууртукчулары азыралчык хөндөн адыр-лык күрөсөйин турар. Чурт иштинин курлавырларын облпотребсовхозтун система-нын таарымчалыг эвес ажылап турар фактылары хей.

Чижээ, балык туларын панын ний-ти системада чыг-бүрүлгө күнөстимейя турар. Току райпоу балык тулар панын күнөстөтпөн. Балык туларын панын Кы-зыл горлоу шуут үскөн. Горлоңуң болуңуң кожа турары Чангай хөлдүк балыны бе-зин тууду чыг чөптөнүн чаржыкчыг.

Дус бүдүрүлгөсүн организастаар ашыл-дыга багай тургустунган. Дус бүдүрүлгө-лерин херегелери-биле ашылган дериме-лер ажылап чок чыдып турар. Дусту биче бүдүрүлгөчүлүг хонду куш-ажылы-биле тын турар практикалаан ам-даа ушуммаан. Мындыг арга дус тывыжыкын панын үзүп, тып турар дустарык шынарын ку-дулазып турар.

Бо илерен четпестерини шитпиралг ууртугалар болган оң алдагаларын бол-дурбагы негетинин турар. 1956 жылда обл-потребсовхозтун баштаар чери чурт иш-тинин курлавырларын ажылаарыга үндө-лөш болуңуң бүдүрүлгөлеринин ажылын таарымчалыг кылдыр организастап, анда ууртугаланы үндөсөл-биле чаартыр укур-дуг.

Бүдүрүлгөлеринин ажылын экижидер-де болган оларын орукталгы болдурда оңу ажыл-херектин аш-бажын эки билар, ин-циденттиг ууртукчу калдар-биле ханды-рары чутуга. Салгы ашылдыкчыларын ортузунга социалисттик чарышты калбар-тыр, оңу үрө-түндөй ууртук укуртуг. Балдарын болуңуң хуздөнгөн ажылыга харымсалганын бедиринин чутуга ар-ганы болур кичиэйдиге ажылын күштөд-дери оңаа чутуга.

Бар четпестерини шитпиралг ууртук-чырынга шугуңуңуң болдог бот-шугуңуң-гелди калбартыры, херегелчилерин не-гедде-комундаларында дынгангыр болуру совет салгы ашылдыкчыларын хуздөлгө-ли болур.

И. ТОРЖУ.

маан болгулаар. Чуртталга бажыңы доос-турга, оңу эзеп алган кижиге оң-ла ве-лиңде бажың чаны участок шөдүн айтып берген турар укурдуг.

Кижилерин мылгыны колхозчу өрөг-елерин амдыралычыг кичөөнгейи салбас шындыг чорук Эриш районун эске-даа көздө Советтеринде болган колхоз баштаар черлеринде бар. Бистин район «малчың» дээр, ыччанган чер ажылын үнөсөсө хөңнөр районун ууртук ашылдыкчыларында бешин бар. Унүшке байлак хөрүн денвээрлери база эске-даа таарымчалыг бүтү байдал турда-ла мыл-гыны картофель, ногаа ашылды сайыр-пат-ас, өскөртөн «алыр» дээр шак ыныг азыралчык хөңнөрдөн чылаар херек.

1956 чаа чылдан эгелеш колхозчу өрөгө бүртүзү бажың чаны участоктарыг болурун хандырар турары чутуга. Оң-биле калы бердинген участок шөдери амдыралык шын ажылаан турдун дөң оларга картофель, ногаа үрөсина тыт-мын алдырыга болган эске-даа талазы-биле дузалаар чорук колхоз баштаар чер-леринин болган көздө Советтерини сон-гаарадык болбас сорулганы болур.

М. НЕЧИЛ-ООЛ.

Бо садыкта колхозчуларын болган суурдун чурттакчыларын херегелери калбак херегелдин улетпур болган аш-чөм бараанарын ассортиментини кон-чуг кызын. Эргөжө чутуга херегелдин бараанары болганчок-ла үстү бээр.

Садыгылар үргүчү солчун турарын-дан магазинин халтук турар хүңдери көзүлдү. Ичизээга Таңды районунун баштаар чери Бүдөнний адыг колхозтун төүндө магазинге доктаамал салгыжыны тургузар болган херегелчилерин негед-лерин хандырар талазы-биле кыска ху-саада шитпиралг хөмчөг алдыр чутуга.

О. САНЧАТ-ООЛ.

ГДР-нин Президентизи Вильгельм Пиктин 80 хар харлааныга тураскааткан Берлинге болган байырлыг хурал

БЕРЛИН, январь 3. (СЭТА). Герман Демократтыг Республиканын Президентизи Вильгельм Пиктин 80 хар харлааныга холбаштыр Германиянын Социалисттик чангыс-ай партиянын Төп Комитети, Герман Демократтыг Республиканын чааа болган Демократтыг Германиянын Нац-ионал Фронтунун Национал Чөүгөлөи бө-гүн Берлинге байырлыг хурал чымдыр-ган.

Байырлыг хуралдын болуп өрткөнү не-мөц күрүнө операнын залын ГДР-нин күрүнө тузтары-биле болган ашылдык шимчөөшкенин Кызыл тузтары-биле шимчөө турган. ГДР-нин Президентизи Вильгельм Пиктин турун сценала аскан.

Чыылганар димиттиг адыш часкап турда Президиумда олуттары: ГДР-нин Улус палатанын Президиумунун Дарга-зы И. Дикман, ГДР-нин Премьер-Министри О. Гротеволь, Премьер-Министрия Бирги ораалакчы болган Германиянын Соци-алисттик чангыс-ай партиянын ТБ-зын-нын Бирги Секретары В. Ульбрихт, ГДР-нин Премьер-Министрия ораалакчылары В. Штоф, Г. Рау, Л. Болц, О. Нухке, Г. Лох, П. Шольц, Ф. Эльвер, Ф. Зельман, Б. Лейнер, Германиянын Социалисттик чангыс-ай партиянын ТБ-зыннын По-литбюро кижигүнери Г. Матери, К. Шир-деван, Ф. Эберг, Германиянын Социалисттик чангыс-ай партиянын Политбюро кижигүнеринге кандидаттар, Германиянын Социалисттик чангыс-ай партиянын ТБ-зыннын секретарлары, министрлер, ГДР-нин улус палатанын Президиуму-нун кижигүнери, Демократтыг Германия-нын Национал фронтунун Национал Чөүгөлөинин даргазы Э. Корренс, ГДР-нин демократтыг партияларынын болган массалыг организациаларыннын төлөөлө-чери эзеп алган.

Хуралдар залга ГДР-нин Улус палата-зынын болган Черлер палатанын депу-таттары, чааа кижигүнери, бүдүрүлгө-нин муңакчылары, өртөм болган куяк-тур амдыралынын көсүк төлөөлөчилери чыылган. Совет төлөөлөр: төлөөлөрүн ууртукчузу, ССРЭ-нин Дөди Советинин Президиумунун Даргазы К. Е. Ворошилов, төлөөлөрүн кижигүнери П. Н. Поселов, О. В. Куусинен, Е. Д. Стасова, Г. М. Пуш-кин, а ол ышкаш КВР-нун Даргазынын ораалакчысы Чау Дэ баштаан Быдыт Улус Республиканын төлөөлөрү, Күрүнө Чөүгөлө-инин Даргазы, Польшанын Каттышын ашылган партиянын ТБ-зыннын Полит-бюро кижигүнери А. Завадский баштаан Польша Улус Республиканын төлөөлөрү, Чехословакиянын Коммунисттик партиянын ТБ-зыннын Политбюро кижигүнери Б. Вацлик баштаан Чехо-лова Республиканын төлөөлөрү, Венгрия-нын Ажылчы чоннар партиянын Полит-бюро кижигүнери болган секретарынын кижигүнери И. Ковач баштаан Венгр Улус

Республиканын төлөөлөрү, Национал Улуг хуралдын Даргазы болган Румын Ажыл-чы партиянын ТБ-зыннын Политбюро кижигүнери К. Пырвезеску баштаан Румын Улус Республиканын төлөөлөрү, Улустун хуралын Президиумунун Даргазы болган Болгариянын Коммунисттик партиянын ТБ-зыннын Политбюро кижигүнери Г. Дамиянов баштаан Болгариянын Улус Республиканын төлөөлөрү, Улустун Дөди хуралын Президиумунун Даргазы болган Күш-ажылчы партиянын ТБ-зыннын политбюти Чөүгөлөини кижигүнери Ким Ду Бон баштаан Корея Улус-Демократтыг Республиканын төлөөлөрү, Национал хуралдын Президиумунун Даргазы Тон Дык Хван баштаан Вьетнамдын Демократтыг Республиканын төлөөлөрү, Улустун Улуг хуралын Даргазы Самбу баштаан Моза Арат Республиканын төлөөлөрү, Улустун хуралын Президиумунун Даргазы К. Де-ши баштаан Албаниянын Улус Респуб-ликанын төлөөлөрү, партиянын ТБ-зыннын кижигүнери Марсел Кашен баштаан Француз Коммунисттик партиянын, партиянын чиг-иле секретары Г. Полит баштаан Вели-британиянын Коммунисттик партиянын, партиянын чигиле секретары Доло-ре Ибаррури баштаан Испаниянын Ком-мунисттик партиянын, партиянын дарга-зы И. Болленг баштаан Австриянын Коммунисттик партиянын төлөөлөрү, Швециянын Коммунисттик партиянын даргазы Х. Хагерг, а ол ышкаш Ита-лиянын, Бельгиянын, Голландиянын, Швей-цариянын, Исландиянын, Люксембургтун Коммунисттик партияларынын төлөөлөрүн кижигүнери өстүп келирге байырлыг ху-ралын киржикчилери димиттиг адыш часкап, байыр чедирип турган.

Германияда болук совет шериглерини кол командачылыгы, Совет Эвилелинин Маршалы А. А. Гречко, а ол ышкаш дипло-маттыг корпустун кижигүнери база бай-ырлыг хуралга олурушканнар.

Герман Демократтыг Республиканын Президентизи Вильгельм Пик президент доктамыга өстүп келирге байырлыг ху-ралын киржикчилери уруктешшикчи чок димиттиг адыш часкашкыны-биле байыр чедирип турган.

Демократтыг Германиянын Национал фронтунун Национал Чөүгөлөинин Дар-газы Э. Корренс байырлыг эге сөзү-биле байырлыг хуралды аштыкан. Э. Корренс чыылганар димиттиг адыш часкап тур-да Герман Демократтыг Республиканын ууртук ашылдыкчыларына, база ГДР-нин Президентизи Вильгельм Пиктин 80 хар харлаанын байырагына келген даш-тыны төлөөлөргө байыр чедирген.

Оң сонда Э. Корренс Германиянын Со-циалисттик чангыс-ай партиянын ТБ-зын-нын Бирги Секретары В. Ульбрихтиге сөс бөзгө, Вильгельм Пикке иңг байыр чедирген.

В. Ульбрихтинин чугаазы

Вальтер Ульбрихт Германиянын Соци-алисттик чангыс-ай партиянын Төп Ко-митетинин, ГДР-нин ажылчы агылынын болган бүтү патриот күштеринин му-рунунан Герман Демократтыг Респуб-ликанын Президентизинин 80 хар харлаанын холбаштыр анда иңг байырны чедирип, оң калдык чагай болурунга күзөлдн илер-тегилээ.

ГДР-нин Президентизи Вильгельм Пик болза Германиянын төгүзүндө бөзүлгө де-мократтыг күрүнө болуп турар Германияда баштайгы ашылчы-тараачын күрүнени Президентизи болуп турар болган бүтү улустун ынакшынын ажылап турар дөңү Ульбрихт онзалат демделгөн. ГДР-нин Президентизи Вильгельм Пиктин ам-дырал-чуртталганы бистин улусууска, хамыкты мурунда ашылчы агылынын чагай чоруунга могаг чок ашылдык тө-лөөдө ашылдыкка үдөгөр-тишек болуп тур-ар деп Ульбрихт меделгөн. Вильгельм Пиктин амдыралчы орунун дуйайын са-гындырдыг, ашылчы чоннарын болган бүтү немен улустуң өрге-ажыктары дөң демиселге, тайбың дөң, герман милитаризме, фашизмге болган дайыга уур демиселге оң шыларангай ачы-хавыла-ныч, Германиянын төгүзүндө баштайгы ашылчы-тараачын күрүнени — Герман Демократтыг Республиканын тургузуу-кунуң херэңге ачы-хавылазын Ульбрихт онзалат демделгөн. Тайбың тургузуу-кунуң талазы-биле-даа, болуңуң бүтү де-легейге ат-алдарын быжыглаар талазы-биле-даа Герман Демократтыг Респуб-лика уруг чедикшиктерини чеди алган деп ор-атор меделгөн.

Германиянын Коммунисттик партиянын үндөткөн тургузынган, Германиянын Коммунисттик партиянын болган Герма-ниянын социал-демократтыг партиянын Германиянын Социалисттик чангыс-ай партия-ны кылдыр каттыштырынга ГДР-нин Президентизи Вильгельм Пиктин шыла-га

раңгай ачы-хавылазын Ульбрихт онзалат демделгөн.

Германиянын Коммунисттик партиянын болган Германиянын социал-демократтыг партиянын Германиянын Социалисттик чангыс-ай партияны кылдыр каттышканы немен ажылчы шимчөөшкенинге Марксизм-ленинизмдин тилкөсүн болуп тур-ар дөңүн Ульбрихт меделгөн. Герма-ниянын Социалисттик чангыс-ай партияны болган Германиянын эң күштүк партияны кылдыр хөгжүп келген.

Тайбынын хандырары, Барыны Герма-нияда милитаризмин агылаары ашылчы агылынын күжүлдн, немен улустуң күжүлдн хамааржы деп оратор меделгөн.

Бистин улусууветун национал өрге-ажыктарыннын тутун холуңда быжыг тууду турар Герман Демократтыг Республиканын Президентизи Вильгельм Пик Демократтыг Германиянын Национал фронтунуң бүтү-ле политбюти күштери-биле калы ашылчы агы Национал фронтунун бажына туруп алган, немен улустун на-ционал өрге-ажыктары дөң тайбынын чок демиселчи болур чорукту боттандыр-тыр деп Ульбрихт меделгөн. Вильгельм Пик герман ашылчы шимчөөшкенин революстуң чаңдыларын илередиң турар. Ол болза революстуң ашылчы агынын херэңге шыны болур чорукту илередиң турар. Ол болза тайбынын, демократиянын болган социализмин чө-лөңгичи — Совет Эвилели-биле быжыг болган бузулбас найырады илередиң тур-ар.

Вальтер Ульбрихт болуңуң чугаазынын түнелинде немен ажылчы агылын шыныч огу Вильгельм Пик тайбынын, демократиянын болган социализмин чагай чоруу дөң болуңуң улам ынактыг ашыл-чорудуулазынга калды чагай бол-ган күштүг шымырас болурун күзөд.

Отто Гротевольдун чугаазы

Герман Демократтыг Республиканын ча-аазык мурунунан, ГДР-нин бүтү чоңунун мурунунан ГДР-нин Премьер-Министри О. Гротевольд байыр чедирип чүве чуга-азаан.

Немен ажылчы агынын болган бүтү немен улустуң өрге-ажыктары дөң дем-иселге ГДР-нин Президентизи Вильгельм Пиктин шыларангай ачы-хавылазын О. Гротевольд болуңуң чугаазыга дем-делгөн.

Вильгельм Пик улустуң херээ дөң болу-ңуң могаг чок демисел-биле бистин чуртувуустун бүтү-ле депшилгелги болган

тиктиг болган шериг плацдары кылдыр куудулар дөң 1949 чылда барын та-камы эзеп чагырылга тургелери Гер-маниян агы-агы кесектерге чарып алган-да, бистин политбюти, экономикактиг бол-ган социал чедикшиктерини хандырар дөң Герман Демократтыг Республиканын тургускан бис деп В. Пикке хамаарышты О. Гротевольд чутгаазан. Ол төгүзү үдө Силерни бо республиканын Президентиңге сонган. Сонгутуранкыларын сонда Силерниң бүтү амдырал-чурттал-ганынын херээ чедикшикниң үргүчүлө-лөгөн келген Силер.

Немен улустуң чырытылыг келпир-үзөп дөң бистин тургөвөстин дөң хундүлүг албан-дузаалыга шыныч бол-ган чайгыш чок ашылдып келген Силер.

Вильгельм Пиктин бүтү-ле ашыл-чору-дугаа Герман Демократтыг Республиканын дөң демократтыг, тайбынга ынакшылыг болган бүтү эргелиг, дүрүм бөзүгээр герман күрүнө кылдыр хөгжүрүңгө ады берген деп О. Гротевольд меделгөн.

Ажылчы агы ашылчы-тараачыннар-биле болган депшилгелги ителгенде-биле эвилелдеп алган, социализмин үндөткөн тургузуп турда, ашылчы-тараачын өрге-чарыга болза тайбынын, демократиянын болган депшилгелги бы-жыг шивээс болуп турар, милитаризмин болган реакциалык күштеринге уур чангыс-ай, демократтыг болган тайбынга ынакшылыг Германия дөң дем каттыш-тырган демиселге бүтү Германиянын бүтү-ле патриот, депшилгелги болган тайбынга ынакшылыг куштери анаа дая-нып турар дөңүн О. Гротевольд медел-гөн.

— Болуңуң амдырал-чуртталганын-дын дүргүзүндө немен улуска Силерни кылды бергендер бүтү-ле уугу чагай кылдыр кыш кырып турган.

К. Е. Ворошиловтун чугаазы

Ханы хундүткелди эш Президент, өр-түм эш Вильгельм Пик!

Силерин алдарыг амдырал-чурттал-ганынын 80 чыл болганы-биле ССРЭ-нин Дөди Советинин Президиумунун, Совет ча-калтык, Совет Эвилелинин Коммунисттик партиянын Төп Комитетинин болган бүтү совет улустун өмүзөндөн Силерин амыр-мендирини айтыр, Силерге чүр-ектиң ханымын байыр чедирерин чөп-шөзөп көрүңөр.

Герман болган бүтү делегейин ашыл-чы шимчөөшкенин эң хоочун болган шыларангай ашылдыкчыларыннын бирөөсү, герман улустун төгүзүндө баштайгы ашылчы-тараачын күрүнени — Герман Демократтыг Республиканын — Германия-нын демократтыг болган тайбың хөгжү-лдөнгөн өгөн салган күрүнени Президенти — Силерге совет төлөөлөр ханы хундүткелди сеткал-сагымы-биле байыр чедирип турар.

Силерин бүтү-ле алдарыг амдырал-чуртталганар болган нийтиел-политиктиг шыларангай ашыл-чорудулаар герман болган бүтү делегейин ашылчы шим-чөөшкени-биле, герман улустун амдырал-чы өрге-ажыктары дөң, тайбынын, де-мократиянын болган социализмин херээ дөң демисел-биле чарылбас холбалаг.

Силер ашылчы агынын херээ дөң чурнакчы демиселчи болганнар-биле бо-лудуларын кайтамчытыг амдырал-чур-тталганынын алдан ажы чылдырын рево-люстуң ашылчы шимчөөшкенинге берген Силер. Германиянын күш-ажылчы улусу-нун амдырал-чуртталганынын аар-берге-челеринде Барл Либхектинин болган Роза Люксембургтун, Франц Меринтин, Клара Петкинни соратини болуп, олар-нын-биле калы Германиянын ашылчы агы-лынын болган бүтү депшилгелги кижилеринин герман милитаризме болган реакциалык күштеринин болган иңг ашылчы агынын херээ дөң демиселге оларын бажына турган Силер.

Немен ажылчы агынын болган бүтү ашылчы чоннарын марксизм-ленинизмдин болган пролетарыг интернационализмин улусан-боданыга кижитишшаан, уластар аразын найырады камгалап, герман ашылчы шимчөөшкенин хуздөлдөндө ошпортунын болган шовинизмин дазылдан тура тыртар дөң хайыра чок демиселчи келген Силер. Россияга 1905 чылдык революциянын герман ашылчы шимчөөшкенинге баштайгыларын бирөөсү болуп, илпи-биле дөң келген Силер. Силер Октябрьнын социалисттик Улуг революция-нын улуг көрдүрүшкүнү-биле хуздөп ал-ган болган герман ашылчы агынын өскө-дөш шыларангай ашылдыкчылары-биле калы Германияга 1918 чылдык ноябрь ре-волюциянын үзүндө революстуң ашыл-чыларыннын бажына турган Силер.

Үндөлдөкчилеринин бирөөсү Силер бо-луп турарынар Германиянын Коммунисттик партиянын тургусканы марксизм-лени-низмдин идеяларын тилкөткөн болган болган герман ашылчы шимчөөшкенин төгүзүндө өргөндөп пунят болган. Вей-мар үзүндө Силер Германиянын Комму-нисттик партиянын шыларангай баш-тыкчы ууттандырбас Эрнст Тельман-биле калы немен ажылчы агынын күштерин сыйрып каттыштырган болган оңу герман империализме уур, Германиянын хөгжү-лдөнгөн демократтыг оруу дөң демиселге көлдүрүп үндүргөн Силер. Фашист реак-циалык параны-дүйөй чылдарында Гер-маниянын Коммунисттик партияны Силер ышкан ыңдыг револючу ашылдыкчы баштадып алган, немен ашылчыларын болган немен-уластуң бүтү депшилгелги күштерин фашизмге уур шитпиралг де-

чүтүлөр дөң Силерге ханымы-биле өртү чедиргенности хуздөп ап көрүңөр, эргим эш Президент — деп О. Гротевольд медел-гөн.

О. Гротевольд болуңуң чугаазынын түн-пелинде Герман Демократтыг Респуб-ликанын Президентизи Вильгель

ГДР-нің Президентиси Вильгельм Пиктиң 80 хар харлаанынға тураскааткан Берлинге болған байырлыг хурал

(Төнчүзү).

литаризмнің болған дайындығы өлүмүз оруундан болуп чыкпай деп оң шырпырлыг чорундан хамааркыр.

Акылчы шимчөөшкенин хуралында бодуарның улузунарың болған бүгү кижі төрөгетениң чырыкылыг келер үзү дөш демиселге акылчың ангының бүгү күштерин каттыштарыңчө кезеде чүтүп келген Силер, эш Пик. Ычанган Герман Демократтыг Республиканың Президентиси болууна, амгы-даа үзү бүгү Германияның акылчыларын болған акылчы чоннарын хедешкилериниң чангыс-эвинче кыйгырып турарына, Германияны тайбың каттыштарының чедешкиниң ботандырының, империалисттиг күрүелериниң болған оларның шериг блоктарының хайгазралында оң хамаарышас чорун хандыраарының эрге-ажыктарына, тайбының, демократияны болған социализмнің эрге-ажыктарына таарыштыр Герман Федералдыг Республиканың социал-демократтыг партиянычө, оң кижүгүнериниң болған организацияларыңче акы-дунма холуарыны сууну турарынарың көөрү база өөрүчүг-үр.

дүктүзү, герман болған совет улустарының аразына найырал болған кады ажылдакылга дөш шыгыатынган болған туруштүг демиселчи кылдыр совет кижилер Силерни билр болған Силерге ынакшып турар.

Эргим эш Пик Силер, база бүгү герман улус чангыс аай, демократтыг, тайбыңдыг ынакшыдыг болған хамаарышас Германия дөш демиселге улам ыңайгы чедешкинериниң болуунарың Совет Эвилелиниң төлөөлөрү күзөп тур.

Силерниң 80 хар харлаан хуңуерге Силерге совет төлөөлөр база катап бүгү чүрөөниң ханымыдан изиг байыр чедирип, Силер герман улустуң чаагай чорунга болған чедешкиниң хей-хей чылдарда кадык чаагай чурттаарынарың күзөп тур.

Герман Демократтыг Республика болған оң Президентиси Вильгельм Пик дегерени!

Герман улустуң болған Совет Эвилелиниң улустарының аразында найырал болған кады ажылдакылга дегерени!

Бистен эргим эвинс Вильгельм Пикке ССРЭ-ниң Дөди Советиниң Президиумун, ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң болған Совет Эвилелиниң Коммунисттиг партиянының Төп Комитетиниң чедирген байырың көчүрүшү чөшкөсөп көргүр, эштер.

Эргим эш Пик!

Марксизм-ленинизмнің болған пролетаркы интернационализмнің идеяларының шыңчы болған чайгылыш чок чорун.

„Герман Демократтыг Республиканың Президентиси эш Вильгельм ПИККЕ“

ССРЭ-ниң Дөди Советиниң Президиуму, Совет чазак болған Совет Эвилелиниң Коммунисттиг партиянының Төп Комитеди герман болған бүгү делегейиң акылчы шимчөөшкенингиң шыгыаргай ажылдакыл, Герман Демократтыг Республиканың Президентиси Силерниң 80 хар харлаан хуңуерге Силерге чүрөткү ханымыдан байырың болған кадык чаагай болууруң күзөлдериң чедирип тур.

Силерниң бүгү-ле инителди-политиктиг амьдырал-чурттаалганар болған күрүе таламы-биле ажил-чорудуңганар герман улустуң эрге-ажыктарына, Германияның хөгжүдөзүнн демократтыг болған тайбың оруу дөш демиселдиң хөрөнгө бараан болууруң чырыкылаңача үлөгөр-чижө болуп турар. Силерниң баштап турарыңар герман улустуң төгүгүндө баштайгы акылчы-тарачың күрүе—Герман Демократтыг Республика—экономиканың болған культураның хөгжүдөзүндө улуг чедешки-лишериң чедип алган болған герман улустуң тайбыңга ынакшыдыг күштериниң идегейиң чөтөгүңиз апарган.

Силерниң ийүүрүдө Германияның күш-ажыгыч улусу болған бүгү делегейиң акылчы шимчөөшкени марксизм-ленинизмнің болған пролетаркы интернационализмнің идеяларының шыңчы чорудукчулугу, улустар аразында найырал дөш, тайбының, демократияны болған социализмнің хөрөз дөш чайгылыш чок демиселчиң болуп турар.

Бүгү немец улустуң чаагай чорунга, акылчы чоннарың амьдыралчы эрге-ажыктары дөш, чангыс аай, тайбыңдыг ынакшыдыг, демократтыг болған хамаарышас Германия дөш, тайбының болған улустарың айылы чок чоруну быгытлаары дөш демиселге хей-хей чылдарда чурттаарынары болған Герман Демократтыг Республиканың тургузушкунуңга улам ыңайгы чедешкинериниң болуунарың Силерге күзөлдөс, эргим эш Пик.

ССРЭ-ниң Дөди Советиниң Президиуму, Министрлер Чөвүлели, Төп Комитеди.

Чжу Дэниң чугаазы

Кыдат Улус Республиканың төлөөлөрү Герман Демократтыг Республиканың Президентиси Вильгельм Пиктиң 80 хар харлаан хуңуеде 600 миллион кыдат улустуң мурунундан анаа байыр чедирип тур деп Чжу Дэ чугаалаан.

Эш Вильгельм Пик болза немец улустуң шыгыаргай баштыгың болған кыдат улустуң өңүтү болуп турар деп Чжу Дэ медеттеген. Немец акылчың ангының болған бүгү немец улустуң хостадагы дөш, бүгү делегейге тайбының камгалаары дөш, кижі төрөгетениң депшилтеши дөш бодуңуң 60 ажык чылдарда демиселге эш Вильгельм Пиктиң эрес-мадырың болған алдарың ажык-херектерин кыдат улус хүндүткөп турар.

Кыдат улустуң хостага дөш демиселди Президент Вильгельм Пик кезеде депки келген деп кыдат төлөөлөрүң удурутукчуу медеттеген.

Кыдат Улус Республиканың болған Герман Демократтыг Республиканың үндөлиниң тургустуңганының соонда Вильгельм Пик бистич ийи күрүелериниң аразында акы-дунмалыкы бузулабс найыралың харылааларың тургузар болған кыдат улустуң социализмниң тургузарыңга медетке көргүдөр дөш үргүчү чүткүп келген деп Чжу Дэ чугаалаан.

Кыдат улус база-ла немец улус ынакшы Вильгельм Пикке бүгү чүрөөниң ханымыдан ынакшы болған ону хүндүткөп, ГДР-ниң Президентиси Вильгельм Пик ынакшы ыңдыг шыңчы өңүтүтү болганыңа чоргаарлаанып турар.

Вильгельм Пик болза, Германияның алдарың Коммунисттиг партияның болған Германияның Социалисттиг чангыс аай партияның үндөлекчи, акылчың ангының шыгыаргай баштыгың, немец болған бүгү делегейиң акылчы шимчөөшкениниң хоочун кижин, вацналган марксизм, Марксизм, Энгельстиг, Лениниң, Сталинниң шыңчы өрөңүңизиң болуп турар дөш Чжу Дэ оон ыңай медеттеген.

Вильгельм Пиктиң эртен алдарыг оруу болза тайбының, демократияны болған социализмнің тилеги дөш демиселге немец улустуң эртен оруу болуп турар деп Чжу Дэ медеттеген. Германияның төгүгүндө баштайгы бөзүлүг демократтыг болған тайбыңдыг ынакшыдыг күрүениң — Герман Демократтыг Республиканың тургузушкунуңга хөгжүдериң хөрөңгө Вильгельм Пиктиң ачы-хавызын ол медеттеген.

Вильгельм Пиктиң 80 хар харлаанынға

БЕРЛИН, январь 3. (СЭТА). Герман Демократтыг Республиканың Президентиси Вильгельм Пиктиң төртүңгөн хуңуерден бөр бөгүн 80 хар харлаанынға холбаптыр ГДР-ниң күрүе органынары, партия болған хей-инити органыңа ынакшыдыг удурутук төлөөлөклери, даштыкы күрүелериниң төлөөлөрү, акылчы чоннарың, эртенниң болған культураның, албан черлериниң база өөрөдлөгө черлериниң төлөөлөклери Вильгельм Пиктиң Нидершенхаузенде чурттап турар чөриңе чорган.

Германияның Социалисттиг чангыс аай партиянының ТБ-зының Политбюроурун кижүгүнер болған кижүгүнериң кандидатары, Германияның Социалисттиг чангыс аай партиянының ТБ-зының Бирги Секретары Вальтер Ульбрихт баштаптыр ГДР-ниң Президентиси Вильгельм Пикке ыңиг байыр чедирген. Германияның Социалисттиг чангыс аай партиянының Төп Комитетиниң Вильгельм Пикке байырыг чагаан В. Ульбрихт помчаан, немец акылчың ангының эрге-ажыктары дөш, милитаризмге болған дайыңга ууру, тайбың болған улустуң чаагай байлымы дөш демиселге Вильгельм Пиктиң шыгыаргай ачы-хавызын ол чагаанда өңөзгөн медеттеген.

Чүрөткү ханымыдан байыр чедирген дөш Германияның Социалисттиг чангыс аай партиянының ТБ-зының кижүгүнериң болған кижүгүнериң кандидатарга Президент Вильгельм Пик ыңиг-биле өөрүп чедиргениң илергейлээн.

Вильгельм Пиктиң 80 хар харлаанынгиң байыралаңы болған Германияның Коммунисттиг партиянының Баштаар чериниң төлөөлөрү баштаан Германияның Коммунисттиг партиянының Баштаар Чериниң Бирги Секретары Макс Рейман Герман Демократтыг Республиканың Президентисиңге ыңиг байыр чедирген.

ГДР-ниң Президентиси Вильгельм Пиктиң 80 хар харлаан хуңуеде Берлинде белген даштыкы күрүелериниң төлөөлөрү оң соонда анаа чүрөткү ханымыдан байыр чедирген.

Бир-де дугаарында совет төлөөлөрүң удурутукчуу, ССРЭ-ниң Дөди Советиниң Президиумун Даргазы К. Е. Ворошилов ГДР-ниң Президентиси Вильгельм Пикке ыңиг байыр чедирген, оң-биле кады Нидершенхаузен ордузунга төлөөлөрүң кижүгүнери П. И. Поспелов, О. В. Куусинен, Е. Д. Стагова, Г. М. Пущкин база чөдө берген.

Президент Вильгельм Пиктиң 80 хар харлааның холбаптыр К. Е. Ворошилов анаа ССРЭ-ниң Дөди Советиниң Президиумун, Совет чазактың болған Совет Эвилелиниң Коммунисттиг партиянының Төп Комитетиниң мүчөсүндө чүрөткү ханымыдан акы-дунманы байырың дакчыткан болған оң кадык чаагай болған акылга улам ыңайгы чедешкинериниң болууру күзөдө.

Оң соонда кыдат төлөөлөрүң удурутукчуу, Кыдат Улус Республиканың Даргазының орадакчымы Чжу Дэ, польша төлөөлөрүң удурутукчуу, Күрүе Чөвүлелиниң Даргазы, Польшаның Каттышкан акылчы партиянының ТБ-зының Политбюро кижүгү А. Завадский, чехословак төлөөлөрүң удурутукчуу, Чехословакың Коммунисттиг партиянының ТБ-зының Политбюро кижүгү болған Словакияның КП-ның ТБ-зының Бирги Секретары К. Бацлик, венгр төлөөлөрүң удурутукчуу, Венгрияның Акылчы чоннар партиянының ТБ-зының Политбюро кижүгү болған Румын Акылчы партиянының ТБ-зының Политбюро кижүгү К. Нырзулеску, болгар төлөөлөрүң удурутукчуу, Болгария-

ның Улус Республикасының Улустуң хуралының Президиумун Даргазы, Болгарияның Коммунисттиг партиянының ТБ-зының Политбюро кижүгү Г. Дамьянов, Корея Улус-Демократтыг Республиканың төлөөлөрүң удурутукчуу, Корея Улус-Демократтыг Республиканың Улустуң Дөди Хуралының Президиумун Даргазы болған Күш-ажыгыч партияның ТБ-зының Политбюро Чөвүлелиниң кижүгү Ким Ду Бон, Вьетнамның Демократтыг Республикасының төлөөлөрүң удурутукчуу, ВДР-ниң Национал хуралының Президиумун Даргазы Тон Дык Тханг, Моол Арат Республикасының төлөөлөрүң удурутукчуу, Улустуң Улуг хуралының Президиумун Даргазы Самбу, албан төлөөлөрүң удурутукчуу, Улустуң хуралының Президиумун Даргазы Х. Леш ГДР-ниң Президентисиңге ыңиг байыр чедиргенер болған анаа белектерин туусунаар.

Чүрөткү ханымыдан амыр-менди айтырып, байыр чедирген дөш даштыкы күрүелериниң төлөөлөрүң Президент Вильгельм Пик киши-биле өөрүп чедиргениң илергейлээн.

Оң соонда ГДР-ниң Президентиси Вильгельм Пикке даштыкың акы-дунма Коммунисттиг партияларының төлөөлөклери: Испанияның Коммунисттиг партиянының чыгыне секретары Доросе Ибаррури, Великобританияның Коммунисттиг чыгыне секретары Гарри Поллит, Австралияның Коммунисттиг партиянының даргазы И. Коппенги, Швейцарияның Коммунисттиг партиянының даргазы Х. Хабберг, Данияның Коммунисттиг партиянының даргазы А. Ларсен, а ол ышкаш Италияның, Бельгияның, Голландияның, Швейцарияның, Исландияның, Люксембургтук коммунисттиг партияларының төлөөлөклери байыр чедиргенер.

Герман Демократтыг Республиканың Улус палатанының болған Чөдөр палатаның мурунун Президент Вильгельм Пикке Улус палатаның Президиумуну кижүгүнери И. Дикман баштадыр кезип байыр чедиргенер. Улус палатаның Президиумунуң даргазы И. Дикман Вильгельм Пикке байырыг чагаан помчаан, тайбың болған немец улустуң национал эрге-ажыктары дөш демиселге оң шыгыаргай ачы-хавызын ол байырыг чагаанда медеттеген болған кадык чаагай болған акылга чаа-чаа чедешкинериниң болуу деп күзөлдө кириген.

Оң соонда Президент Вильгельм Пикке ГДР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Президиумунуң кижүгүнери премьер-министр Отто Гротевальд баштадыр кезип чүрөткү ханымыдан ыңиг байыр чедиргенер.

О. Гротевальд ГДР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Президиумунуң мурунунда Вильгельм Пикке байырыг бижакты помчаан, акылчы чоннарың болған бүгү немец улустуң эрге-ажыктары дөш могаг чок демиселге, Герман Демократтыг Республиканың удурутукчуу Вильгельм Пиктиң шыгыаргай ачы-хавызын ол байырыг бижакты өңөзгөн медеттеген.

Совет чазак төлөөлөрүң Либерияда келгени

МОМРОВИЯ. (СЭТА-ның тусмай корр.). Либерия Республиканың президентиниң алдында дөргө Табмөниң болған орадакчы президентиге дөргө Төлберттиң тусмай эгелен кирерини холбапкан байыралаң барган ССРЭ-ниң Дөди Советиниң Эвилелиниң Советиниң Даргазы А. П. Волков баштаан Совет чазак төлөөлөрү декабрь 31-де Либерияның найысламы Момровияда чедип келген. Совет төлөөлөрү, а ол ышкаш Момровияда чөдө берген даштыкы чурттарың өскө-даа төлөөлөрү Либерия Республиканың президентини дөргө Табмон ол-ла хун хүндөп алган.

Момровияда чедип келген төлөөлөрүң кижүгүнери, Либерияның күрүе болған хей-инити акылдакчылары, а ол ышкаш либерия болған даштыкы журналистер олдуруп турда, совет төлөөлөрүң баштыгы А. П. Волков ССРЭ-ниң Дөди Советиниң Президиумунуң Даргазы К. Е. Ворошиловтук чоруткан, бижин Либерия

Республиканың президентини дөргө Табмөнге туусуна. ССРЭ-ниң Дөди Советиниң Эвилелиниң Советиниң Даргазы А. П. Волков-биле Либерия Республиканың президентиниң шууг харылазын ийи чурттарың аразында найырадың харылааларың доктаадырың хөрөңгө дөгүм-дуза болур деп бугура К. Е. Ворошиловтук чоруткан бижинде илергеткен.

Улустар аразында байы-байының эки билчир чорун болған улустар аразында найырадың харылааларың доктаадырың ыңгыткан турар, ышымал моондактарың найырадыңга шууг харылаалар дегкир дөргөнгө каттыларың дөргө Табмон — харың сөүтөгө медеттеген. Бүгү-инити тайбының эрге-ажыктары дөш өскө улустарың тайбыңче болған кады ажылдакылга күзөп-чүткүлдүүн Либерияның улугу билр болған үзелен турар деп ол айткан.

Чөдөр салгы турда Германияда бөлүк совет шеригериниң кол командалыкчы А. А. Гречко, ССРЭ-ниң ГДР-де элчи чериниң харысалгалыг акылдакчылары олурган.

Улан-Батор—Дзамын-Удэ демир оруун ажыгдалга кириер дугайында актыга ат салдынган

УЛАН-БАТОР. Улан-Батор — Дзамын-Удэ аразының чаа тууду тургускан демир оруун ажыгдалга кириер дугайында актыга байырыг ат салышыны декабрь 31-ниң кезексинде Улан-Баторга болган. Актыга ат салгып турда: МАР-ның Премьер-Министри Ю. Цеденбал, Улустуң улуг Хуралының Президиум кижүгү болған Моовдун Араттың-Револустук партиянының бирги секретары А. Дамба, Улустуң Улуг хуралының даргазы Лу-гурурун, МАР-ның Премьер-Министриниң бирги орадакчысы Б. Ширендид, министрлер, Моовдун Араттың-Револустук

партиянының, моол чазактың улуттуу акылдакчылары олуршканнар. Актыга ат салгып турда ССРЭ-ниң Орук харылаа министри Б. П. Бешев баштаан ССРЭ-ниң чазак төлөөлөрү болған КЭР-ниң Демир оруулар министри Топ Дай-ман баштаан КЭР-ниң чазак төлөөлөрү база олуршканнар. Актыга ат салган бугулаады соонда Улан-Баторда чазак бакымынга тууду-жуларны МАР-ның орденнери-биле болган медальдары-биле шаңнаан. Шунту 491 кижи шаңналканнар. (СЭТА)

ССРЭ, МАР болгаш КУР аразында дорт демир орук харылаазың эгелээн

ДЗАМЫН-УДЭ. (МАР). (СЭТА-ның тусмай корр.). ССРЭ, МАР болгаш КУР аразында дорт демир орук харылаазыңны ажыттыгыңга тураскаал болдурун байырыг митинг моол-кыдат кызыгаарга январь 3-те болган. МАР-ның Премьер-Министри Цеденбал, МАРП ТБ-ның бирги секретары Дамба, Улустуң Улуг хуралының даргазы Лу-гурурун, Премьер-Министриң орадакчылары Ширендид болган Лубсан, КЭР-ниң Күрүе Чөвүлелиниң Премьериниң орадакчысы Уланфу, КЭР-ниң Демир орук министри Топ Дай-ман, Орук харылаа министри Бешеве баштакан Совет чазак төлөөлөрүң кижүгүнери, ССРЭ-ниң, КЭР-ниң болгаш КЭР-ниң МАР-да элчинери, МАР-ның КЭР-да элчиги, Улан-Батор—Дзамын-Удэ оруунуң тууду-нуң начальниги Шавров олар митингте киришкенер. МАР-ның акылчы чонунуң митингте тусмай поед-биле чөдө берген хей сайныг төлөөлөклери, Цинини—Эрляниң демир оруунуң кыдат тууду-жулары база киришкенер.

Митингни МАРП ТБ-ның секретары Дамба ажыткан. Премьер-Министр Цеденбал бодунуң чугаазыга Улан-Батор—Дзамын-Удэ болган Эрляни-Цининиң демир оруунуң политика, экономика болгаш культура таламы-биле чугула ужу-дугула хуңуеде болгаш дорт демир орук

харылаазыңны ажытканы-биле холбаптыр ол ажытканынга киришкенерге байыр чедирген. Оң соонда КЭР-ниң Күрүе Чөвүлелиниң Премьериниң орадакчысы Уланфу болгаш ССРЭ-ниң Орук харылаа Министри Бешев олар сөс ап, байыр чедиргенер.

Байыралаңды минутаы чокшудан олурган, МАР-ның Премьер-Министри Цеденбал демир орук шугумун кижидир шейүү каан кыдыл жожааны үзө кезипкен. Оң соонда Цеденбал, Уланфу, Бешев, Дамба болгаш Шавров олар кызыгаар бедиринде шугум каттыштыр улуг эртерлиг ээрилли быгытлапканнар.

Баштайгы поед чыгытканнары өөрүкү-биле «урадалышкан» моол-кыдат кызыгаары оожук эрте берген. 30 минута эртеден Пекинден үнгөн баштайгы поед Эрляниң кызыгаарга чедип келген. ССРЭ, МАР болгаш КЭР-ниң аразында дорт чоруту демир орук харылаазың эгелээн. Моол болгаш кыдат демир орукчулар тураскаал болдурун тустар солукканнар.

Митингнин соонда МАР-ның Транспорт министри Ядамсун дорт демир орук харылаазыңны ажыттыгыңга холбаптыр хүдөөп алышыны тургускан.

ЧАЗАЛГА

1956 чылдың январь 4-те үнгөн № 3 «Шын» солунуң 2-ги арнында 1956 чылда ССРЭ-ниң Күрүе бөдөжөдүнүн лу-

гайында Хоойлунуң 1 чүгүлүн ийити олурдуң 1956 чылда деп номчуу-үр.

Редантор Д. О. БЕГЗИ.

1948 чылдың күрүениң 2 хуулуг чэзшкини 1955 чылдың декабрь 18-те Белгород хоорайга болган 16-гы тиражының НУУРТЭЭР ТАБЛИЦАЗЫ

Чөшкениң бүгү разрядтарында серияларың болгаш облигацияларны мооң адаанда дугаарларыңга ойнаашкынар таварышкан:

Серияларың	Орадакчылар	Орадакчылар	Орадакчылар	Орадакчылар	Орадакчылар	Орадакчылар	Орадакчылар	Орадакчылар	Орадакчылар		
№/М	№/М	№/М	№/М	№/М	№/М	№/М	№/М	№/М	№/М		
000068	40*)	10.000	013967	28*)	25.000	025610	50*)	5.000	036554	28*)	25.000
000082	1—50	400	014707	1—50	1.000	026139	1—50	400	036922	1—50	400
000114	07*)	10.000	014786	47*)	10.000	026539	1—50	1.000	036932	1—50	400
000421	1—50	400	014985	01*)	5.000	026692	1—50	400	037028	1—50	400
000565	1—50	400	015207	1—50	400	026709	1—50	400	037411	02*)	10.000
001242	03*)	10.000	015335	11*)	25.000	026733	35*)	10.000	037473	1—50	400
001799	48*)	5.000	015385	1—50	1.000	026997	25*)	25.000	037627	1—50	400
002041	1—50	400	015438	1—50	400	027381	36*)	5.000	038208	1—50	400
002142	1—50	400	015463	1—50	400	027698	02*)	5.000	038392	1—50	400
002461	1—50	400	015493	1—50	400	028188	20*)	5.000	038676	1—50	400
002551	1—50	400	015663	1—50	1.000	028222	02*)	5.000	039093	1—50	400
002866	13*)	5.000	015742	1—50	1.000	028233	1—50	400	039116	01*)	50.000
002878	42*)	10.000	015936	1—50	400	028403	50*)	5.000	039493	1—50	400
002881	1—50	400	015997	1—50	400	028473	1—50	400	039660	1—50	1.000
002989	1—50	400	016104	01*)	5.000	029021	1—50	400	040213	1—50	400
003125	1—50	400	016513	1—50	400	029564	33*)	10.000	040680	1—50	400
003479	47*)	10.000	016963	1—50	400	029828	1—50	400	041221	35*)	5.000
003872	1—50	400	017067	1—50	400	030066	1—50	400	041564	1—50	1.000
004526	1—50	400	0176								